

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

MATEŘSKÁ ŠKOLA LIBOCKÁ, příspěvková organizace

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání „Pojďte mezi nás“

Mateřská škola Libocká, příspěvková organizace
Zřizovatel: Městská část Praha 6

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání „Pojďte mezi nás“ je základní dokument, podle kterého se uskutečňuje vzdělávání dětí v Mateřské škole Libocké. Je zpracován v souladu s RVP PV a dalšími obecně platnými právními předpisy, vychází z analýzy podmínek mateřské školy a z vyhodnocení procesu vzdělávání dětí.

Školní vzdělávací program byl projednán na pedagogické poradě dne 21.10.2022, novelizován k 1.11.2022

Motto:

„Lidské štěstí, to je taková šňůrka, na kterou navlékáme malé korálky, taková malá štěstí, čím jsou drobnější a čím je jich víc, tím je štěstí větší.“

Jan Werich

„Není zrcadla tak zdrásaného, aby se vypulírovat nedalo, proto raději začneme stokrát znovu než se jednou vzdát.“

Jan Ámos Komenský

Školní vzdělávací program sestavil pedagogický kolektiv školy:

Bc. et Bc. Dana Chroustovská – ředitelka školy

Bc. Petra Sofková – zastupující učitelka

Eva Šulcová

Mgr. Markéta Plachá Bc.

Mgr. Lucie Štanglerová

Vladimíra Vedralová

Dana Tumová

Bc. Kristýna Ihmová

Obsah

1. Základní údaje o škole	9
1.1 Personální obsazení	9
2 Charakteristika školy	9
2.1 Obecná charakteristika	9
2.2 Kapacita mateřské školy.....	10
2.3 Počet a složení tříd	10
3 Řízení mateřské školy, strategické plánování a hodnocení	10
3.1 Vymezení pravomocí, povinností a úkolů všech pracovníků	10
3.2 Personální a pedagogické zajištění.....	10
3.3 Společná priorita	10
3.4 Výběr pedagogů	11
3.5 Vzdělávání pedagogů	11
3.6 Strategické plánování kvality	11
3.7 Informační systém mezi zaměstnanci.....	12
3.8 Informační systém mezi mateřskou školou, rodiči a veřejností	12
3.9 Formy vzdělávání	12
3.10 Organizace tříd	13
3.10.1 1. Oddělení	13
3.10.2 2. Oddělení	15
3.10.3 Mikro 1 – zelené oddělení	18
3.10.4 Mikro 2 – žluté oddělení	19
4 Základní filosofie programu.....	21
4.1 Dodržování pravidel uvnitř mateřské školy	22
4.1.1 Pravidlo proudové metody	22
4.1.1.1 Koupelna, WC, hygiena.....	23
4.1.1.2 Jídlo	23
4.1.1.3 Úklid hraček	25
4.1.1.4 KomKruh (komunitní kruh).....	25
4.1.1.5 Chůze po schodech	25
4.1.1.6 Patro	25
4.1.1.7 Laboratoř	26
4.1.1.8 Pravidla při výtvarných a pracovních činnostech	26
4.1.1.9 Sušení oblečení.....	30
4.1.2 Dodržování pravidel na zahradě MŠ	30
4.1.3 Odchod ze zahrady	33
4.1.4 Dodržování pravidel mimo areál MŠ	33
4.1.5 Pravidla jízdy autobusem	33
5 Psychosociální podmínky.....	34

6	Školní vzdělávací program	34
6.1	Obecné cíle předškolní výchovy a vzdělávání	34
6.2	Oblasti jsou rozlišeny na základě vztahů dítěte, které si dítě postupně vytváří:	35
6.3	Specifické vzdělávací cíle	35
6.4	Cíl naší školy	35
6.5	Individualizace programu	36
6.5.1	Podmínky individualizace	36
6.5.2	Prostředky individualizace	36
6.5.2.1	Centra činností	36
6.5.2.2	Proudová metoda	37
7	KOV (konkretizované očekávané výstupy).....	37
7.1	Dítě a jeho tělo (oblast biologická)	37
7.2	Dítě a jeho psychika (oblast psychologická).....	37
7.2.1	Jazyk a řeč	37
7.2.2	Poznávací schopnosti a funkce, představivost, fantazie, myšlenkové operace	37
7.2.3	Sebepojetí, city, vůle	38
7.3	Dítě a ten druhý (oblast interpersonální).....	38
7.4	Dítě a společnost (oblast sociálně-kulturní)	38
7.5	Dítě a svět (oblast environmentální)	38
7.6	Desatero pro rodiče dětí předškolního věku.....	58
8	Evaluace, autoevaluace školy	65
8.1	Systém evaluace mateřské školy	66
8.2	Oblasti evaluace	67
8.3	Pedagogická oblast.....	67
8.3.1	Evaluace školního programu	67
8.3.2	Evaluace třídního programu	67
8.3.3	Hodnocení pedagogů.....	68
8.3.4	Hodnocení dětí	69
9	Integrované bloky školního programu	70
9.1	Prázdniny skončily a jdeme do školy	70
9.2	Barevný podzim	71
9.3	Martin na bílém koni	72
9.4	Libocký adventní čas.....	73
9.5	Kouzla paní zimy	74
9.6	V zdravém těle, zdravý duch.....	74
9.7	Libocká příroda se probouzí.....	75
9.8	Hody, hody doprovody.....	76
9.9	Hurá na kola	77

9.10	Čáry máry ententýky pojedeme na prázdniny	77
10	Průběžné projekty, činnosti, které prolínají celým pobytem v mateřské škole.....	78
10.1	Podpora zdravého životního stylu	78
10.2	Externí podpora	79
10.2.1	Přednášky, program pro děti a rodiče, vyšetření	79
10.2.2	Placené kroužky, kurzy	79
10.2.2.1	Keramika	79
10.2.2.2	Libočanka	80
10.2.2.3	Jóga.....	80
10.2.2.4	Plavání.....	80
10.2.2.5	Hravé lyžování – týdenní kurz lyžování pro děti	82
10.2.2.6	Angličtina	82
10.2.3	Enviromentální oblast	82
10.3	Interní podpora	83
10.3.1	Pedagogická činnost:.....	83
10.3.2	Nepedagogická činnost	84
10.4	BESIP	84
10.4.1	Interní podpora	84
10.4.2	Externí	85
10.4.3	Dopravní hřiště	85
10.4.4	Procházky po blízkém okolí	85
10.5	Využití ICT v MŠ.....	85
11	Péče o děti v naší MŠ.....	87
11.1	Adaptace dětí.....	87
11.2	Neuro-vývojová stimulace ve školní praxi - Pohybem se učíme®	87
11.2.1	Obecné info	87
11.2.2	Symptomy	88
11.2.3	Přehled cvičení dle týdnů – ukázka 1. – 10. týden:	89
11.3	Předškolní děti.....	94
11.3.1	LP (Libocký předškolák).....	94
11.4	Individuální vzdělávání dítěte	95
11.4.1	Metody a organizace přezkoušení dítěte	96
11.5	Péče o děti s odkladem školní docházky (dále jen OŠD).....	96
11.5.1	Spolupráce se školní psychologou.....	96
11.5.2	Maxík	96
11.5.3	Kuprev	96
11.5.4	HYPO (autor Doc. Michalová) – individuální program pro dítě	96

12	Systém péče o děti s přiznanými podpůrnými opatřeními	97
12.1	Podpůrná opatření prvního stupně.....	97
12.2	Podpůrná opatření druhého až pátého stupně.....	97
12.3	Děti s ADHD s hyperaktivitou nebo hypoaktivitou.	98
12.4	Děti s vadami řeči, logopedie	99
12.4.1	Logopedická činnost	100
12.4.1.1	Individuální práce	100
12.4.1.2	Skupinová práce	101
12.4.1.3	Augmentativní komunikace.....	101
12.4.1.4	Alternativní komunikace	101
13	Závěr.....	103

1. Základní údaje o škole

Zřizovatel: Městská část Praha 6

Název školy: Mateřská škola Libocká

Adresa: Libocká 148/66, Praha 6, 161 00

Telefon: 220563485, 724150631

Email: chroustovska@mslibocka.cz, info@mslibocka.cz

Web. stránky: www.mslibocka.cz

IČ: 70942897

Ředitelka: Bc. et Bc. Dana Chroustovská

1.1 Personální obsazení

Viz aktuální Školní řád na příslušný školní rok

2 Charakteristika školy

2.1 Obecná charakteristika

Škola se nachází v krásném prostředí Prahy 6, mezi Divokou Šárkou a Letohrádkem Hvězda. Jedná se o secesní patrovou vilu z roku 1913, která má okolo velkou zahradu s dopravním hřištěm, dvěma pískovišti, možností stolování, kreslení v letních měsících, sportovního vyžití na zahradních prvcích, hru míčových her, hru v domečku. V zimě je možnost na zahradě bobovat, sáňkovat. V suterénu školy je kuchyně, sklady, šatna pro zaměstnance a plynová kotelna. Ve zvýšeném přízemí je šatna pro děti z Mikro I., 1. a 2. oddělení, 2 třídy se sociálním zařízením. Po vyřezávaném secesním poschodí přijdeme do prostoru 1. oddělení, zde je místnost pro promítání filmů, piano, sociální zařízení, v další místnosti jsou stolky a herna. V dalším poschodí jsou dvě nově zrekonstruované místnosti se sociálním zařízením – první místnost: místnost pro logopedickou a individuální péči, druhá místnost – mikrotřída pro 12 dětí, prostor na kroužky, semináře.

Naše organizační a pedagogické podmínky umožňují dětem při dodržení stanovených pravidel, pohybovat se volně po školce .

2.2 Kapacita mateřské školy

Kapacita dětí: 70

Kapacita jídelny: 70

2.3 Počet a složení tříd

4 třídy: Do všech tříd jsou integrovány děti se s různým stupněm podpůrného opatření.

1. oddělení 24 dětí od 3 – 4,5 let – heterogenní.

2. oddělení 22 dětí od 4,5 – 7 let – heterogenní.

Speciální třída 12 dětí od 3 – 7 let – heterogenní.

Mikrotřída – 12 dětí, heterogenní.

3 Řízení mateřské školy, strategické plánování a hodnocení

3.1 Vymezení pravomocí, povinností a úkolů všech pracovníků

Podrobněji v NP : č. 1.

3.2 Personální a pedagogické zajištění

V naší mateřské škole upřednostňujeme týmovou práci, je nutné si uvědomit, že lidé potřebují pracovat v systému, ten jí umožní odvádět svoji práci dobře, potřebují podporu a uznání svých úspěchů a výsledků.

3.3 Společná priorita

Proces kvality se musí týkat všech pracovníků mateřské školy, každý pracovník má v týmu svou úlohu, důležitost, kompetence, zodpovědnost.

Investujeme do dalšího vzdělávání pracovníků.

Zaměřujeme se na prevenci problémů.

Společně řešíme stížnosti a snažíme se je brát jako nové pohledy, příležitosti ke zlepšení naší práce.

Orientujeme se na potřeby rodičů a dětí.

3.4 Výběr pedagogů

S prioritami souvisí výběr pedagogů do naší mateřské školy, klademe důraz na vzájemnou empatii, schopnost komunikace se všemi zaměstnanci, dětmi, rodiči. Pochopení našeho hlavního pilíře proudové metody.

Tato práce samozřejmě předpokládá vzájemnou týmovost, profesionalitu a kreativnost učitelů i ostatních zaměstnanců, psychická odolnost, smysl pro humor a profesionalita.

3.5 Vzdělávání pedagogů

Plánované vzdělávání, studium, semináře je vytipovány a konzultovány na pedagogických poradách.

Semináře a školení je možné organizovat v naší škole o víkendu, kdy se může zúčastnit vyšší počet pedagogů.

Semináře, školení musí být akreditované.

Pedagogické zaměření učitelek více specifikované v NP č. 2.

3.6 Strategické plánování kvality

Velmi důležité je , systematicky plánovat naši budoucnost.

Co je potřeba si uvědomit:

- Kde je naše místo na trhu? Vize, mise, hodnoty.
- Kdo jsou naši zákazníci a co očekávají? Analýza trhu.
- Kde máme silné a slabé stránky? Analýza SWOT.
- Jakým způsobem docílíme úspěchu? Plán organizace.
- Jak docílíme kvality? Plán řízení kvality.
- Kolik nás bude kvality stát? Náklady na kvality.
- Jak se dozvíme, že jsme dosáhli úspěchu? Hodnocení a zpětná vazba.

Prostředky:

- Pravidelné porady se všemi pracovníky – 1x týdně v pátek, zhodnocení předešlého týdně a zadaných úkolů, naplánování akcí na další týden, určení odpovědnosti jednotlivých pracovníků.
- Pravidelné pedagogické porady 1x za měsíc.
- Pravidelné společné plánování pedagogů 1x týdně.
- Pravidelné schůzky s rodiči 1x měsíčně, konzultační hodiny 1x týdně.
- Dotazníky pro pracovníky, rodiče.

- Pravidelné rozhovory s pracovníky, konzultace s rodiči.

3.7 Informační systém mezi zaměstnanci

- Denní informace mezi kolegyněmi.
- Jedenkrát týdně krátká porada, zhodnocení týdne, stanovení úkolů na další týden s určením zodpovědnosti pracovníků při jejich plnění.
- Jedenkrát za měsíc pedagogická porada, po skončení provozu školy.
- Emailová korespondence.
- WhatsAppová skupina pro rychlou komunikaci.

3.8 Informační systém mezi mateřskou školou, rodiči a veřejností

- Konzultační hodiny pro rodiče dle dohody (ideální stav: rodič, ředitelka a všichni pedagogové ze třídy).
- Emailová korespondence s rodiči, tyto informace jsou též na nástěnce, mohou být vytvořeny skupiny - třídy, kroužky.
- Naše MŠ - využití aplikace.
- WhatsAppová skupina.
- Aktuality na webových stránkách školy.
- Nástěnka v mateřské škole.
- Jedenkrát měsíčně schůzky se zástupci rodičů (mají přístup i ostatní rodiče, vždy je dán předem všem rodičům program, ke kterému se mohou vyjádřit).
- Dvakrát za rok schůzky pro všechny rodiče, jinak dle potřeby.
- Vitrína s informacemi pro veřejnost před vchodem na naší zahradu.

3.9 Formy vzdělávání

- Individuální práce s dětmi.
- Spontánní činnost.
- Skupinové práce s dětmi.
- Řízené činnosti – minimální doba, nesmí převažovat před činnostmi spontánními.

3.10 Organizace tříd

3.10.1 1. Oddělení

Ranní hry

Děti mají herně připravené plastové průhledné krabice s možností vlastního výběru hry (stavebnice, kostky, auta, vláčkodráhy, playmobil, lego a jiné) u stolečků společenské hry, puzzle, vkládačky, skládačky a jiné činnosti související s tématem – centra činností. Jeden stoleček je určen k výtvarné činnosti řízené i neřízené.

Dopolední svačina

Cca. 8:30 připravuje provozní personál (v nepřítomnosti učitelka) 1-2 stolečky (dle počtu dětí) ke svačině. Na pokyn učitelky jdou některé děti do umývárny - na WC a umýt si ruce. Pravidlem v umývárně je nelézt na stěnu, chlapci si zvedají prkénko. Pak přicházejí do třídy a samostatně si berou pití dle vlastní volby (mléko, čaj, vodu). Svačinu již mají děti připravenou na stolečku a samostatně se obslouží. Děti mají možnost volby pečiva suchého, namazaného nebo si samy pečivo namažou. Po svačině děti odnášejí nádobí na vozík do příslušných boxů. Po úklidu nádobí si děti vybírají, s čím si budou hrát nebo se vrací k předchozí práci.

Úklid, komunitní kruh, odchod ven

Cca 10:00 provozní personál (v nepřítomnosti učitelka) připravuje pitný režim. Nachystá skleničky, vozík, box na špinavé nádobí. Nalije pití – zázvor (čaj, šťávu, vodu). Kolem 10:00 – 10:30 ranní učitelka řekne dětem, aby si pomalu dohrávaly. Po zhruba 5 - 10 minutách pustí učitelka hudbu, kterou si s dětmi určila jako hudbu pro úklid. Po úklidu se děti posadí do komunikačního kruhu (veden ranní učitelkou), kde je připraven další program: pohybové hry, zhodnocení dne a dopolední práce, seznámení dětí s daným tématem, dává prostor k samostatné komunikaci. Nebo se hraje na hracího detektiva (hrací detektiv chodí po třídě a hodnotí úklid, tam kde není uklizeno, vybídne jiné děti, aby šly douklízet). Ranní učitelka vyvolává děti, aby šly pro pití. Děti chodí v menším počtu – proudová metoda, řadí se za sebou (do hada) před výdejní stoleček a odnášejí si pití ke stolečkům. Po pití si děti odnesou nádobí na vozík a samostatně odchází do umývárny. Odpolední učitelka zavolá do 2. oddělení, je-li volná šatna (prevence kumulace většího počtu dětí na jednom místě). Po WC se s dětmi scházíme na lavičce u výtahu. Všichni se spočítáme a odcházíme proudově ve skupinách do šatny. Ranní učitelka (nebo dítě) vyvolává sedící děti do „hada“ a proudovou

metodou (první skupinka) odchází do šatny. Před odchodem nahlásí druhé učitelce počet dětí, které odvádí. Odpolední učitelka odchází po chvilce. Předchází se většímu počtu dětí na schodech. Na schodech jdou děti za sebou v řadě a drží se levého zábradlí. Později můžeme i individuálně posílat děti ze třídy do šatny (nebo ze šatny do třídy) – vždy musí být 1 učitelka nahore a 1 učitelka pod schody u šatny.

Pobyt venku

Využití proudové metody.

Jedna učitelka se jde rovnou převlékat a hned jde s prvními dětmi ven. Druhá pomáhá dětem v oblékání a odchází poslední. Motivuje děti k samostatnějšímu oblékání. Provádí „výstupní kontrolu“ zda jsou děti oblečené podle počasí.

Na zahradě si jdou děti hrát dle své vlastní chuti, kdy také musí dodržovat pravidla pro zahradu. Děti jsou na začátku roku seznámeny s pravidly na zahradě učitelkou, na určitých místech jsou pravidla viditelně vyvěšena (info i pro rodiče).

Před odchodem ze zahrady vybízí učitelka děti, aby si stouply do „hada“ kvůli spočítání dětí. Společně odchází do šatny. V šatně opět využívání proudové metody. Jedna učitelka odchází nahoru s prvními dětmi, oznámí počet odcházejících dětí. Druhá učitelka odchází se zbylými dětmi.

Po příchodu nahoru jdou děti na WC, umýt si ruce a po umytí se scházejí na lavičce u výtahu a na koberci – chvilka s kytarou, hádanky, vyprávění k tématu.

Oběd

Ranní učitelka (nebo dítě) vybízí jmenovitě skupinku dětí do „hada“ a jdou do třídy, kde se usadí k 1. stolu – nevzniká kumulace dětí ve třídě. Děti si samostatně vezmou lžici a dají ruce do klína. Proudově si pedagogové volají skupinky dětí a usazují se ke 2., 3. a 4. stolu, tzn. u každého stolu je s dětmi jeden dospělý. Jakmile je první stoleček připraven (lžice a ruce v klíně), začne ranní učitelka nalévat polévku – děti si samostatně určují množství polévky. Kdo dojí, odnese talíř na vozík a dá do připraveného boxu. Jde si pro pití, salát. Salát si děti nabírají samostatně. Z počátku roku učitelka dětem pomáhá. Mezitím už učitelka, která vydává oběd, seznámí děti s druhem jídla a vybízí děti, aby si šly k výdejnímu pultu pro druhé

jídlo. Děti si samy určují množství jídla, co si dají na talíř. Děti chodí ve třídě ve směru šipek, aby nedošlo ke střetnutí dětí s jídlem. U jídla děti ani učitelky nepovídají, nepřekřikují se. Po jídle děti opět odnášejí nádobí na vozík a odkládají ho do příslušných boxů. Děti samostatně odchází do umývárny, jdou na WC a vyčistit si zuby. Zpočátku nandává pastu paní učitelka, postupně se děti učí nandávat si pastu samy. Učitelka pouze kontroluje, vykonává dozor. Po vyčistění zubů děti odcházejí do třídy.

Odpočívání/spaní

Spavé děti si připraví židličku z nejbližšího místa od koberce. Jdou se převlékat, oblečení si uloží na židličku a jdou na své lehátko (označeno jejich značkou). Děti, které nespí, se natáhnou na molitan nebo sednout do křesílek. Paní učitelka přečte pohádku a nechá děti odpočívat. Po pohádce a krátkém odpočinku si děti vyberou knížku nebo časopis, pokračují v klidové činnosti.

Odpoledne

Po odpočívání děti vstávají a jdou si hrát ke stolečkům k připraveným hrám, pokračují v klidových činnostech s ohledem na děti, které spí. Později si mohou jít hrát k prostoru u výtahu.

Cca 14:00-14:30 se probouzí děti. Provozní personál (v nepřítomnosti učitelka) nachystá svačinu. Vybídne děti, aby se šly umýt a na svačinu. Opět děti přichází postupně, samostatně si berou pití (mléko, čaj, voda) a jdou se nasvačit (výběr pečiva namazaného, suchého, s možností samostatně si pečivo namazat). Po úklidu svačiny si jdou děti hrát do připravených center nebo se připravují k odchodu na zahradu.

Odpolední příchod dětí z mikrotřídy 2 (žlutáci) do 1. oddělení.

WC - pravidla

V koupelně děti neběhají, chlapci zvedají prkénko u záchodu, dívky používají toaletní papír, splachují po sobě. Nelezou na stěnu, při mytí si všechny děti oklepají ruce o umyvadlo, pak se utrou do papírových ručníků, vyhodí do koše. Zpočátku je nutná přítomnost učitelky – kontrola bezpečnosti.

3.10.2 2. Oddělení

Ranní scházení:

Připravená centra činností učitelkou, pedagogickým asistentem.

Hry dle volby dětí.

Individuální péče.

Svačina:

Děti se chodí umývat postupně – tak, jak ukončí činnost, k umyvadlu ve třídě, popřípadě v koupelně. Pomocná pracovnice – uklízečka připraví prostírání pro děti na stůl, v případě nepřítomnosti pedagoga. Děti, které mají umyté ruce, si připraví samy svačinu – mažou si chléb, dají zeleninu...určují si tedy samy množství, které sní, přesto učitelka pár chlebů namaže, to pro děti, které si mazat nechtějí, udělá jednohubky. Děti, které přijdou později do MŠ (9 hodin), nemusí svačit, ale napijí se (to se týká třeba čtvrtku před plaváním). Použité nádoby uklízí do připravených krabic u výtahu, pomocná pracovnice – uklízečka dává plné krabice do výtahu a připraví nové, v případě nepřítomnosti pedagoga.

Před odchodem ven si děti společně pomáhají při úklidu, kontrolují všechny koutky, kdo je hotov – sedá si okolo kruhu, kde se společně zhodnotí prožité společné dopoledne.

Z kruhu se odchází po skupinkách, učitelka zhodnotí činnost, děti se napijí a odchází ven proudovou metodou do šatny a následně na zahradu, kde se děti řadí k vycházce nebo se zapojí do her, dále pokračuje projektové učení.

Pedagogický asistent vyhodnotí situaci, jestli je vhodná nebo není účast v komunikačním kruhu, popřípadě odchází do šatny s integrovanými dětmi dřív.

Pobyť venku:

Dětem před pobytem venku řekneme – zopakujeme – co mají dělat, děti se oblékají, 1 učitelka – ranní – má stanoviště u dveří, kde kontroluje, jak je dítě oblečené, ostatní děti, pokud potřebují pomoci, mohou za paní učitelkou přijít, dítě, které je správně oblečené a zkontrolované, pustí obouvat, poté dítě odchází ven, kde je odpolední učitelka, popřípadě pedagogický asistent s integrovanými dětmi.

Odchod do MŠ – opět proudově, v zimním období dítě dá oteplovačky do třídy, kde se bude sušit oblečení, na určené topení si dá rukavice a čepice. Boty si děti dají na dřevěný sušák ve společné šatně v přízemí.

Podle potřeby odchází asistent pedagoga dřív do šatny, aby integrované děti měly více času a klidu na převlečení, popřípadě oběd dřív.

Oběd a odpolední činnosti:

Přípravu nádobí na oběd provádí uklízečka v době, kdy jsou děti venku, zároveň pořádně vyvětrá, připraví matrace na odpočívání.

Prostírka k obědu jsou vázané na konkrétní děti – židle jsou označené fotkami, prostírání je označeno fotkou taktéž. Prostírání si děti připravují před odchodem ven. Děti s dietou sedí vždy u 1 stolečku společně s pedagogem. Ranní učitelka nalévá polévku, odpolední učitelka posílá formou hry děti ke stolečku. Hlavní jídlo servíruje také ranní učitelka, aby odpolední učitelka mohla po obědě do herny k hotovým dětem. Děti si po polévce nachystají pití a čekají na zavolání. To probíhá po stolech, opět proudovou metodou, chodí pro druhé jídlo k vydávacímu pultu, říkají si, kolik a jaké jídlo chtějí. Přidává se tehdy, když mají jídlo všichni, včetně personálu. Děti mají možnost si přidávat samy na určeném místě. Po jídle si každé dítě po sobě uklízí, špinavé nádobí dá do připravených krabic u výtahu, otírá prostírání a prostor okolo a samostatně odchází do koupelny na toaletu, vyčistit si zuby. Ranní učitelka má přehled o dětech na toaletách – pozoruje tak, aby děti měly pocit, že jsou samy, po toaletě odchází děti na odpočívání, kde je přítomna odpolední učitelka, popřípadě pedagogický asistent.

Odpočinek:

Poslech relaxační hudby, četba knížky. Po přečtení pohádky děti průběžně vstávají, uklidí si polštář a peřinu (prostěradlo), přecházejí ke stolečkům a kreslí do svých deníčků. Po nakreslení vypráví paní učitelce, co nakreslily, ta zapíše do deníčku.

V odpoledních hodinách jsou také připravena centra činností. V průběhu odpoledního pobytu ve třídě je připravená svačina ve třídě, v letních měsících je svačina obvykle venku. Po svačině se opět proudově odchází do šatny a ven na zahradu.

Činnosti dle volby dětí

Individuální péče

Učitelka má přehled o činnostech dětí, důsledně dbá na poklizení hraček, při přechodu na jinou činnost.

Pozorování her používat k pedagogické diagnostice, hru se snažit rozvíjet.

Vždy mít na zřeteli, že poznatky jsou prostředkem, a ne cílem výchovy. Respektovat individualitu dítěte.

3.10.3 Mikro 1 – zelené oddělení

Ranní scházení:

Připravená centra činností učitelkou.

Hry dle volby dětí.

Individuální péče.

Svačina:

Děti se chodí umývat postupně – tak, jak ukončí činnost, pomocná pracovnice – uklízečka připraví prostírání pro děti na stůl, v případě nepřítomnosti školnice, či ped. asistent. Děti, které přijdou z umývárny, si připraví samy svačinu – mažou si chléb, dají zeleninu...určují si tedy samy množství, které sní, přesto učitelka pár chlebů namaže, to pro děti, které si mazat nechtějí. Děti, které přijdou později do MŠ (9 hodin), nemusí svačit, ale napijí se.

Po svačině si děti uklidí použité nádoby do připravených krabic, utřou si prostírání, uklidí a jdou si vypláchnout pusou čistou vodou.

Pokud je potřeba, používáme pro uklidnění činností komunikační kruh okolo koberce. Před odchodem ven si děti společně pomáhají při úklidu, kontrolují všechny koutky, kdo je hotov – sedá si okolo koberce, je možné též odcházet po skupinkách tak, jak děti pracovaly v centrech, učitelka zhodnotí činnost, děti se napijí a odchází ven proudovou metodou do šatny a následně na zahradu, kde se děti řadí k vycházce nebo se zapojí do her, dál pokračuje projektové učení.

Pobyt venku:

Dětem před pobytem venku řekneme – zopakujeme – co mají dělat, děti se oblékají, 1 učitelka má stanoviště u dveří, kde kontroluje jak je dítě oblečené, ostatní děti pokud potřebují pomoci, mohou za paní učitelkou přijít, dítě, které je správně oblečené, pustí obouvat, poté dítě odchází ven, kde je odpolední učitelka.

Odchod do MŠ – opět proudově, v zimním období dítě předá učitelce oteplovačky, na určené topení si dá rukavice a čepice. Boty dají děti pod topení v umývárně (viz. pravidla sušení).

Oběd a odpolední činnosti:

Prostírání připravuje pomocná pracovnice – uklízečka. Umyté děti, si sednou okolo koberce, 1 paní učitelka začne dávat hádanky, dítě, které uhodne, si jde říct 2 paní učitelce množství polévky. V těchto chvílích opakujeme – barvy, opaky, začáteční písmena, přídavná jména, ...

Děti si sedají na své fotografií označené židle, židle může mít různá umístění.

Většinou děti s postižením musí mít pořad stejné místo.

Dítě, které sní polévku, odnese talíř do plastové krabice a jde si pro druhé jídlo, to dává učitelka po celý rok sama, ale ptá se dítěte na množství, a co si přeje. Salát a pití si děti dávají samy, ze začátku roku paní učitelka pomáhá. Po jídle si dítě uklidí nádobí, utře prostírání a jde si vyčistit zuby, děti chodí postupně do umývárny, velmi je důležitá „nenápadná“ kontrola dětí v umýárně, zda dodržují stanovená pravidla, poté odchází dítě k patru, vyzuje si boty, srovná pod schodištěm a jde na patro, zde pedagog čte dětem knihu, mezitím druhý pedagog připraví deníčky, pastelky na kreslení. Děti po přečtení pohádky relaxují a učitelka začne volat děti, aby postupně sešly z patra, vzaly si deníčky a začaly kreslit.

Po nakreslení vypráví paní učitelce, co nakreslily, ta zapíše do deníčku, děti si poté uklidí a jdou na WC, umyjí ruce a oblékají na odpolední pobyt venku na zahradě, v zimním období se vrací na svačinu do třídy, po ní si jdou hrát, pracovat. Jsou připravena centra činností

Činnosti dle volby dětí

Individuální péče

Učitelka musí mít přehled o činnostech dětí, důsledně dbát na poklizení hraček, při přechodu na jinou činnost.

Pozorování her používat k pedagogické diagnostice, hru se snažit rozvíjet.

Vždy mít na zřeteli, že poznatky jsou prostředkem, a ne cílem výchovy. Respektovat individualitu dítěte.

3.10.4 Mikro 2 – žluté oddělení

Ranní scházení:

Probíhá v 2. oddělení nebo v Mikro 1, v 8 hodin odchází děti do své třídy Mikro 2(podkroví), kde společně s učitelkou připravují centra činností, dále probíhá hra dle volby dětí, individuální práce.

Od ledna do května je třída Mikro 2 v dopoledních hodinách využívána na PIP. V tuto dobu jsou centra činností připravena ve 2. odd. a v Mikro 1, děti zde mají i dopolední svačinu, která probíhá proudově.

Svačina:

Vybrané děti (hospodáři) připraví na malý stolek hrnky, konvičku s pitím, mléko. Na jeden stolek připraví prostírání, talířky, pečivo a svačinu dle jídelního lístku. Děti mají možnost volby pečiva suchého, namazaného nebo si samy pečivo namažou. Na pokyn učitelky chodí děti proudově svačit, před svačinou si zajdou na toaletu a umyjí si ruce. Po jídle použité nádobí odnesou do myčky v kuchyňce. Po svačině se děti opět vrací k předchozí činnosti, hře...

Odchod ven:

Před plánovaným odchodem ven (cca 10,00) učitelka říká dětem, že si mají pomalu dohrávat. Zapne hudbu určenou na úklid (hymnu naší školky), děti si při úklidu společně pomáhají, nakonec kontrolují všechny koutky. Po úklidu si proudově připravují své místo na oběd. Každý si připraví ke stolu prostírání, příbor a skleničku. Učitelka připraví na malý stolek talíře, misku na zbytky, pokud je salát, tak i mističky, lžičky a naběračku, naběračky k podávání oběda, zástěru, rukavice. Kdo má připraveno – sedá si na zem do kruhu, následuje hodnocení dopoledních činností.

Je možné odcházet také po skupinkách tak, jak děti pracovaly v centrech. Před odchodem do šatny je vždy pitný režim. Pití nalévá učitelka, děti se napijí a proudově odchází do šatny. Pokud děti odchází na procházku, obléknou si v šatně vesty. Následně odchází s učitelkou na zahradu, kde se buď radí k vycházce, nebo se zapojí do her na zahradě, dál pokračuje projektové učení.

Děti se speciálními vzdělávacími potřebami odchází s pedagogickou asistentkou do šatny asi o 10 minut dříve, následně ven na zahradu. Ze zahrady se vrací do šatny také dříve.

Oběd a odpolední činnosti:

Po návratu z venku (cca 12,35) se děti převléknou, dojdou si na toaletu, umyjí si ruce a sedají si do kruhu ve třídě. Mezitím učitelka připraví na malý stolek konvičku s pitím. Následují hádanky, kdo uhádne, odchází si sednout ke stolečku, kde má již prostřeno.

Na skříňku u dveří třídy si učitelka položí nádoby s obědem. Začne nalévat polévku, postupně se ptá děti kolik si dají a děti si říkají množství. (na ochutnání, jednu, dvě). Druhá učitelka roznáší polévku dětem.

Po dojedení polévky každý odnese talíř do myčky, samostatně si nalije pití, popř. si nandá salát a jde si sednout ke svému stolečku. Učitelka vydává druhé jídlo, volá postupně děti ke skříňce u dveří, děti si opět říkají množství a jaké jídlo si přejí.

Kdo sní oběd, odnese nádobí do myčky, utře a uklidí prostírání, poté si odchází vyčistit zuby. Chce-li někdo přidat, zvedne ruku a učitelka dítě vyzve a přidá mu, popř. dovolí, že si může samo přidat. Po obědě odnáší pedagog společně s dětmi nádoby do kuchyně.

Po vyčištění zubů se děti ukládají na molitany, které připraví ten, kdo první přijde po vyčištění zubů.

Učitelka zkontroluje, zda je v myčce nádobí dobře složeno, je-li potřeba, tak ho přerovná, zapne myčku. Jde za dětmi, kde při společném povídání počká, až budou na molitanu všechny a pak čte pohádku. Poté děti ještě chvíli relaxují.

Po relaxaci děti přechází do 1. odd., nebo zůstávají ve své třídě a nakreslí do deníčku obrázek, který se vztahuje k čtenému příběhu. Odchod dětí do 1. odd. vždy záleží na odpoledních kroužcích.

Po nakreslení děti vypráví paní učitelce, co nakreslily a potom si deníčky uklidí. V letních měsících je připravená svačina na zahradě. V zimních měsících děti svačí v 1. odd.. Před svačinou si zajdou na toaletu, umyjí si ruce a proudově svačí. Poté děti pracují v připravených centrech, hrají si.

4 Základní filosofie programu

Základní filosofií programu je tvořit mateřskou školu, kde je klid, kde se cítí děti dobře, umí se radovat a smát, kde panuje atmosféra důvěry, děti nejsou přetěžovány činnostmi nepřislušejícími jejich věku, ale kde je dostatek zážitků a možností k seberealizaci dítěte ve všech oblastech.

Tvořit školu, která je otevřená rodičovské veřejnosti, která se stává spolutvůrcem programu pro děti.

Mít na zřeteli, že výchova a vzdělávání je založena na kvalitě mezilidských vztahů v kolektivu dospělých i dětí.

Uvědomovat si, že poznatky jsou prostředkem a ne cílem výchovy a mateřská škola se stává místem, kde děti získávají sociální zkušenosti a základní poznatky o životě.

Naše snaha směřuje k tomu, aby dítě na základě rozvoje svých individuálních předpokladů, získalo základy klíčových, pro život důležitých kompetencí.

Spolu se všemi vytvářet podmínky pro integraci dětí s postižením a dětmi se specifickými potřebami.

4.1 Dodržování pravidel uvnitř mateřské školy

4.1.1 Pravidlo proudové metody

Proudová metoda je přirozený výchovný prostředek, cílem je plynulé, klidné přecházení dětí mezi činnostmi, podporuje individuální tempo dětí, zabraňuje zbytečnému shromažďování na jednom místě – tím předcházíme úrazům dětí. Cílem je zvýšit bezpečnost dětí a napomáhá klidnému a samostatnému rozhodování při běžných činnostech. (oblékání, wc, sebeobsluha). Děti mají možnost tyto sebeobslužné pokyny zvládnout bez dalšího rozptýlení, které vzniká při nedodržování PM.

Význam PM: Sebeuvědomění, sebedůvěra, podpora samostatnosti, sebekázně, sebeúcty, vlastní rozhodování a plnění pravidel v mš, pohyb v dané volnosti – naučit se využívat svobody, kterou PM umožňuje.

Proudová metoda může fungovat jen za předpokladu promyšlené týmové práce všech pracovníků mateřské školy. Pedagogičtí pracovníci musí přecházet na předem určená stanoviště tak, aby se děti mezi nimi mohly plynule pohybovat. Proudovou metodu využíváme ve školce, na zahradě, při nastupování do autobusu, v prostorech, které pedagog vyhodnotí jako vhodné (hřiště ve Hvězdě, Libocký rybník, Divoká Šárka aj.).

Další možnost bezpečného, klidného odchodu ze školky:

Při pěkném počasí se chodí na zahradu dříve – proto kolegyně, která přichází na odpolední službu (9:30) vyhodnotí situaci ve třídě a rozhodne se, zda s dětmi, které jsou hotové s činnostmi, začne pozvolna uklízet a chystat se ven, dohodne se s kolegyní, kolik dětí si odvádí, zároveň je důležité, aby učitelka již byla přichystaná na odchod ven – oblečená, obutá a měla připravenou činnost, které se bude s dětmi na zahradě věnovat. Zbytek dětí ve třídě

může dokončovat rozdělanou práci, mohou zhodnotit, jak se jim práce povedla, co se jim líbilo apod.

4.1.1.1 Koupelna, WC, hygiena

WC

Malá potřeba: Chlapci – zvedání prkénka, utírání.
Dívky – utírání.

Velká potřeba: Nácvik utírání, vždy kontroluje učitelka, použití vlhčených ubrousků.

Vždy po použití WC, umytí rukou.

Možnost použít samostatné WC (zachování intimity).

Mytí rukou: Do rukou dát tekuté mýdlo (dávkovač).
Puštění vody.
Mytí.
Zastavení vody.
Okapání rukou.
Utření do papírových ručníků.

Zubní hygiena: Po každém jídle vypláchnout ústa.

Po obědě čištění kartáčkem.

Děti mají svůj kartáček, pastu – vše podepsané, kelímek dostávají v MŠ.

U nových dětí dává pastu paní učitelka, postupně se učí samostatnosti, udržovat si své věci v pořádku.

V prostorách WC a koupelny neběháme a nelezeme na zídku.

4.1.1.2 Jídlo

Před každým jídlem hygiena.

Svačina:

K jednomu stolečku jsou připravena prostírání, uprostřed je tác s pečivem, pomazánka s příborovým nožem, ovoce nebo zelenina.

Děti se samy obsluhují, mladším dětem pomáhá paní učitelka.

V 1. oddělení předtím než se děti usadí ke svačině si vyberou skleničku s pitím. V ostatních odděleních si děti nalijí nápoj dle svého výběru a posadí se na místo.

Postupně se všechny děti na svačině vystřídají.

Pití v barelech do každé třídy dodává kuchyň.

Skleničky a pitný režim jsou připraveny v každé třídě.

Po svačině si po sobě děti uklízí špinavé nádoby do připravených boxů.

V 1. oddělení na pojízdném vozíku, v 2. oddělení polička u výtahu, v mikrotřídě zeleňáků mají boxy na topení u dřevěných schodů a v mikrotřídě žluťáků uklízí špinavé nádoby přímo do myčky.

Oběd:

Přípravu nádobí a termonádob s jídlem k obědu připravuje ve všech třídách provozní personál.

Jídlo ve všech odděleních rozdává pedagogický personál.

Nalévání polévky:

V 1. oddělení se rozlévá polévka u stolečku, děti mají ruce v klíně a čekají, až na ně přijde řada.

V ostatních třídách sedí děti v komunitním kruhu, paní učitelka zadává otázky, po správné odpovědi dítě odchází ke druhé učitelce pro polévku podle svého přání (množství, všechno x voda).

V 1. oddělení a mikrotřídě žluťáků po dojedení polévky odnášejí děti talíř do připravených boxů či myčky (viz svačina), jdou si pro pití a sednout si zpět na své místo.

Ve 2. oddělení a v mikrotřídě zeleňáků si děti připravují pití po polévce.

Hlavní jídlo:

Dle situace, podle počtu dětí si děti jdou pro 2. jídlo (1. oddělení, 2. oddělení, mikrotřída zeleňáků, mikrotřída žluťáků).

Děti jdou s jídlem ke stolku (v 1. oddělení po označených šipkách), obědvají.

Po jídle odnášejí nádoby do připravených boxů a proudově odcházejí do koupelny.

Následuje hygiena.

Pitný režim:

Děti mají možnost pít po celý den.

V nabídce jsou čaje, voda s citrony, pomeranči, mléko, zakysané mléko, ovocné a zeleninové freshe, šťáva se zázvorem.

Do jídla děti nenutíme, dáváme jim možnost volby. Od rodičů máme podklady, které jídlo dítě nejí nebo jíst nesmí (př. alergie, omezení, lékařská zpráva).

4.1.1.3 Úklid hraček

Po práci a hře si po sobě děti uklidí hračky, pomůcky, potom můžou přejít k jiné činnosti, hře. V 1.oddělení se na společný úklid upozorňuje hudbou. V ostatních odděleních není aplikace hudby pravidelná.

Víka od krabic při hře ukládáme pod krabice (bezpečnost dětí).

4.1.1.4 KomKruh (komunitní kruh)

Komunitní kruh využívají všechny děti i pedagogové z oddělení, k zhodnocení dopoledne, či odpoledne. Před usednutím do komunitního kruhu je potřeba uklidit svoje hračky, v každé třídě je určená krabice na odkládání hraček z domova.

Děti nejdříve celý vyznačený kruh 1x-3x obejdou a poté si sednou okolo.

Činnosti:

Zhodnocení: Využití otázek při hodnocení: Co se ti nejvíc líbilo? Co ne? Co by bylo dobré změnit.

Hádky před obědem: Děti odpovídají na zadané úkoly (př.: Opaky, stupínky, počáteční písmena...)

Opakování písniček a básniček, pravidel.

Další využití: Komkruhy mohou probíhat i v menším počtu dětí, na různých místech (zahrada, jiná třída, aj.).

4.1.1.5 Chůze po schodech

Děti po schodech chodí jednotlivě za sebou.

Přidrží se jednou rukou zábradlí, dodržují rozestupy v bezpečné vzdálenosti.

4.1.1.6 Patro

Pravidla:

Dřevěné schody na patro: Vždy jen jedno dítě.

Na patře se děti pohybují jen po kolenou, zákaz na patře stát.

Činnosti: Relaxace po obědě, klidné hry (prohlížení knížek, karetní společenské hry), rozhovory.

Při odpočinku si každé dítě vyndá peřinku a polštář ze své značky, po odpočinku jej uklidí.

Poslední dítě zavírá poklop.

4.1.1.7 Laboratoř

Laboratoř je u umyvadla, namíchané tekutiny děti vylévají do umyvadla, po činnosti vždy je k dispozici hadr, kbelík, aby si děti po sobě mohly uklidit.

4.1.1.8 Pravidla při výtvarných a pracovních činnostech

Na stole je většinou pracovní ubrus, podložka (prostírání), kachlík. Výjimkou je válení keramické, sochařské hlíny, a to z důvodu nalepení na podložku.

Práce s nůžkami:

Bezpečnost při nošení nůžek – děti mají nůžky vždy hrotem dolů a zavřené.

Je nutné dát dítěti správné nůžky pravák x levák.

Práce s lepidlem:

Při práci s lepidlem je na stole vždy vlhký hadřík na utření rukou.

Kores: Dbát na správnou manipulaci, vysunutí, zasunutí, uzavření lepidla.

Tekutá lepidla: Herkules, každé dítě má označené v malé lahvičce, v košíku.

Ostatní tekutá lepidla (klovatina, tapetové lepidlo): nalít do misky a zbytek vrátit zpět do uzavíratelné nádoby.

Lepení s pomocí označeného štětce – po dokončení štětec důkladně vymýt.

Kreslení, omalovánky:

Možná volba pastelek, vždy připravit papír na zkoušku pastelek.

Dbát, aby děti práci dokončily, třeba i druhý den.

Malování prstovými, vodovými a temperovými barvami:

Barvy dle volby: Temperové, vodové, akrylové, anilinové barvy.

Vodovky, anilínky, akrylové barvy: Kápnutí vody na každou barvu.

Sklenička s vodou pro každé dítě, sklenička je označená čarou ½ sklenice, míra množství vody, větší nádoba s vodou na hrubé vymytí štětce.

Papír na zkoušení barev.

Štětce různých velikostí.

Hadřík na utírání štětce.

Temperové barvy: Větší nádoba s vodou, na malé namočení štětce, po ukončení práce zároveň slouží jako hrubé vymytí štětců, paleta na barvy – tuby, barvy v nádobkách, každá nádobka má svůj štětec.

Práce s tuhými temperami, tuhými akvarely:

Správné vysunutí, zasunutí, uzavření barvy (princip lepidla tuhého).

Pomocný papír, hadřík

Práce s hlínou, modelínou, těstem – připravený stůl:

Podložky, ubrus

Vlhký hadřík: Utření rukou, přikrytí hlíny.

Miska s vodou.

Vykrajovátko, nožičky, razidla – dle potřeby.

Keramika (keramická, sochařská hlína)

SOCHAŘSKÁ HLÍNA – je možné používat opakovaně – po zaschnutí se namočí do vody, tato hlína jde také vypalovat.

KERAMICKÁ HLÍNA – jednorázové využití, je potřeba, aby vždy byla přikryta vlhkým hadrem.

STŮL: ubrus, výrobek – foto – ukázka, navlhčený hadřík na zašpiněné ruce, hlína je ve skladu u pece, při práci na stole musí být stále přikrytá vlhkým hadříkem – na zašpiněné ruce.

POMŮCKY: struna, nůž – na krájení hlíny, šlikr na spojování (voda+hlína), ŠPEJLE – na naškrábání hlíny – před nanášením šlikru, ŠTĚTEC – na nanášení šlikru, HADŘÍK - jako podložka na každé místo, ale nedávat na stůl při barvení výrobku

DLE VÝROBKU I DALŠÍ POMŮCKY – váleček, vykrajovátko, nožič, špejle, krajka, přírodniny....

POKUD SE VÝROBEK SKLÁDÁ Z RŮZNÝCH ČÁSTÍ JE POTŘEBA KAŽDOU ČÁST VŽDY ALESPŮŇ NA JEDNÉ STRANĚ NAŠKRÁBAT /špejle/, POTOM NANĚST ŠLIKR A PŘITLAČIT K SOBĚ, POKUD SE ŠLIKR NEPOUŽÍJE, PO VYSCHNUTÍ ČÁSTI NEBUDOU DRŽET U SEBE

BARVENÍ:

VÝROBEK SE MŮŽE BARVIT IHNED, NEBO AŽ PO VYSCHNUTÍ A PRVNÍM VÝPALU

ENGOBA /barví se hned = není lesk/

- po nabarvení a vyschnutí následuje výpal – na výrobku nebude lesk – může to tak zůstat, nebo je možné natřít transparentí glazurou – druhý výpal = lesk

POKUD TENTO POSTUP UDĚLÁME I S GLAZUROU NIC SE NEDĚJE.

GLAZURA /barví se až po prvním výpalu = je lesk/

-po vyschnutí následuje výpal – nátěr barevnou glazurou /2-3vrstvy/- druhý výpal = lesk

ÚKLID:

Na zbytek hlíny je potřeba vždy položit navlhčený hadr a celé pořádně zabalit do igelitu. Štětce a pracovní nářadí otřít, očistit, barvy dobře zavřít. Výrobky musí být podepsané, ve

skladu u pece vysychají. U žluťáků je sklad barev a pomůcek pro keramiku. Půjčené pomůcky vracejte prosím po práci na své místo.

Práce s raznicí Big shot:

Papíry, čtvrtky, látky, filc.

- Raznice má dvě podložky – jednu šedivou (širší), druhou modrou (užší), na kterých je nakresleno, pro které typy šablon se používají
- Součástí jsou dvě průhledné podložky, mezi které se vždy vkládají patřičné šablony
- Šablony jsou tři druhy: Bigz (sizzix) černé velké (obrátek č. 1), Embosovací kapsy (obrátek č. 2), Kovové šablony (obrátek č. 3)
- Pro šablony Bigz se do strojů vkládají pouze dvě průhledné podložky; vloží se v následujícím pořadí- průhledná podložka, šablona raznicí nahoru, papír (může i více ks), čtvrtka, filc, látka, a další průhledná podložka, následně projede strojem.
- Embosovací kapsy; do stroje se vkládá šedivá podložka, průhledná podložka, papír (spíše čtvrtka) se vkládá po 1 ks mezi vybranou kapsu, nahoru se dá průhledná podložka a následně se projede strojem. Vznikne reliéf a daném papíře.! Pozor, pokud se dá více kusů papíru do kapsy, v papíru vznikají díry!
- Kovové šablony; do stroje se vkládá šedivá podložka, modrá podložka, průhledná podložka, papír (obyčejný či čtvrtka) vybraná raznice (ostrým na papír), průhledná podložka a následně se projede strojem. ! Pokud zkusíte více papírů najednou, nic se nestane, jen je možné, že raznice jich neprorazí tolik najednou.!

Práce s fimo hmotou:

Bez pracovního ubrusu.

Pěnové podložky na nich kachličky, proti klouzání.

Papírové kapesníčky, otírání kachličky po práci dítěte.

Strojek.

Nožičky.

Válečky.

Trouba.

Dle zvolené techniky další pracovní pomůcky (vykrajovátko, pudr, barvy, textury, razítka,...).

V průběhu práce s fimo hmotou je důležité dodržovat pokyny pedagoga.

Po skončení práce s fimo hmotou – očistit kachličku, váleček, strojek, příp. nožik papírovým kapesníkem.

NIKDY NEPOUŽÍVAT VLHČENÝ UBROUSEK Z DŮVODU MOŽNÉHO ZREZIVĚNÍ NÁČINÍ.

Práce se zažehlovacími korálky:

Děti pracují u stolečku, korálky se používají k činnosti určené.

Vždy zažehluje paní učitelka, děti stojí opodál (cca 1m) a čekají, až zažehlené korálky vychladnou a výrobek si odnáší.

Práce s mýdlovou vodou „bublínování“:

Sklenice na čisté brčka.

Sklenice na použitá brčka.

Uzavíratelná nádobka s mýdlovou vodou.

4.1.1.9 Sušení oblečení

1. ODDĚLENÍ - dle piktogramů

Kombinézy, oteplovačky, bundy sušíme na topení u výtahu (v případě většího počtu dětí - ve třídě).

Šály a čepice sušíme na topení na WC, v koupelně.

Rukavice sušíme na držáku na rukavice v koupelně.

Boty sušíme na topení v šatně pod oknem a topení v koupelně 1.oddělení.

2. ODDĚLENÍ - modráci, červeňáci

Kombinézy, oteplovačky sušíme v obou třídách 2. oddělení, na háčcích na oknech.

Šály, čepice, sušíme na topení ve třídě. Rukavice sušíme na držáku umístěném na topení ve třídě.

Boty sušíme na držáku v šatně.

MIKRO 1 - zeleňáci

Kombinézy, oteplovačky se suší na topení pod patrem ve třídě, na háčcích na oknech.

Šály, čepice, rukavice se suší na držáku na WC.

Boty se suší na držáku v umývárně.

MIKRO 2 - žlutáci

Kombinézy, oteplovačky se suší ve třídě v podkroví.

Šály, čepice, rukavice se suší na držáku v šatně v podkroví.

Boty se suší v koupelně na připravených podložkách.

4.1.2 Dodržování pravidel na zahradě MŠ

Z DŮVODU BEZPEČNOSTI JE NUTNÉ ZAVÍRAT VSTUPNÍ BRANKU NA KLIČKU.

Úprava pravidel na zahradě dle situace s ohledem na probíhající stavební práce (stavba, rekonstrukce).

Zóny zahrady:

Zahrada je rozdělena do zón (nákres viz. veřejná příloha č. 7 – Zóny zahrady).

- Relaxační, klidová zóna - umístění kamenů, přírodního nábytku, místo na odpočinek, relaxaci
- Vzdělávací zóna - dopravní hřiště
- Sportovní zóna - dopravní hřiště, hrazdy.
- Herní zóna – pískoviště, kuchyňka, pracovní ponk.

Stolování na zahradě – svačina pod lískou:

Kuchyně připraví:

- čisté kelímky v boxu, černý box na špinavé nádobí
- ubrousky
- tác s příborovým nožem a pomazánkou, máslem
- odpadkový koš, kyblík (na zbytky, na jiný odpad)

Při stolování dodržují děti zásady, které platí ve školce. Na zahradě (na studni) je k dispozici barel s vodou, která se pravidelně doplňuje.

Zimní období:

Děti jezdí na bobech, kluzácích vždy v sedě. Nahoře na kopci je pedagog, který pomáhá dětem nasedat. Dítě, které sjede z kopce dolů, obejde pedagoga, který stojí pod kopcem, obejde značku a může jít opět nahoru na vrchol kopce. Pedagog dole pod kopcem určuje, které dítě pojede dolů. Po skončení bobování si každé dítě uklidí boby na určené místo – stojany u dřevěného domečku.

Bobování, sáňkování:

Děti jdou nahoru na kopec za dopravní značkou, z obou stran, mimo dráhu bobování, děti si do kopce tahají boby samy.

Děti si sednou si na boby a jedou dolů, kde stojí dospělá osoba (učitelka, rodič...), tu obejdou a jdou opět za dopravní značkou nahoru, z obou stran.

DO BOBOVÉ DRÁHY SE NEVSTUPUJE – NEBEZPEČÍ ÚRAZU.

Hrazdy - sportovní a výuková zóna:

Děti stojí v bezpečné vzdálenosti - mimo dopadovou plochu (na trávě). Na každé hrazdě je pouze 1 dítě. Děti se drží oběma rukama a cvičí, na hrazdy nesedáme (určuje pedagog, dle zdatnosti dítěte). U hrazdy je vždy pedagogický dozor.

Líska - sportování na lísce:

Na lísce mohou děti lézt, ne však do výšky a ne přes zábrany. Počet dětí na lísce jsou 3. Děti se stále drží oběma rukama, děti se nehoupou a nepřeskakují z větve na větev. U lísce je vždy dozor.

ZÁKAZ LEZENÍ NA STUDNU.

Pískoviště – herní, výuková zóna:

Pískoviště slouží k volné a tvořivé hře dětí. Pedagog sleduje, aby děti neházely písek ven z pískoviště na trávu, také po ostatních dětech a nebouraly dětem stavby. Před odchodem do MŠ děti uklízí hračky z pískoviště do bedýnek k tomu určených, které se uklízejí zpátky do zahradního domečku, anebo do lavičky vedle pískoviště. Poté pískoviště zakryje pedagog s pomocí dětí ochranou plachtou.

Dopravní hřiště – výuková, sportovní a herní zóna

Jízda s tatrou:

Po domluvě s pedagogem, jezdí se pouze s tatrou, a to jednosměrně do kopce. (pouze vpravo).

Kopec – výuková, herní, relaxační a sportovní zóna:

Na zadní straně kopce je vybudovaná bylinková zahrádka, která není určená k herním činnostem, ani lezení.

Teplé období: sportovní chvíle, relaxace na dekách.

Zimní období: viz bod Bobování a sáňkování

Zahradní domek s WC:

Zahradní domek slouží k ukládání hraček na zahradu, výtvarnou činnost, náradí a náčiní na cvičení. Do zahradního domku chodí pedagogové a dohlíží, aby vše bylo uklizeno na své místo. Děti mohou chodit do domečku pro věci jen po domluvě s pedagogem.

Po skončení pobytu na zahradě poslední pedagog zamyká domeček.

WC:

WC je plně vybaveno pro základní hygienu dětí na zahradě. Úklid WC je zajištěn uklízečkou dvakrát denně. Voda v zahradním domku je pouze užitková. Při odchodu ze zahrady poslední pedagog zamyká WC.

4.1.3 Odchod ze zahrady

Pedagogický dozor si před svoláváním dětí „do hada“ obejde zahradu, aby měl přehled o všech dětech a upozorní je na brzký odchod ze zahrady. Mezitím je nutné zjistit přítomnost dětí z jiných oddělení v šatně. Spolu s kolegyní se seřadí u schodů, vždy je jedna na začátku a konci hada. Poté plynule pokračují k přezouvání a následně do šatny, kde se převlékají.

4.1.4 Dodržování pravidel mimo areál MŠ

Po opuštění areálu MŠ musí vždy být minimálně dvě učitelky. Vycházky, procházky a činnosti mimo areál MŠ se řídí dle pravidel bezpečnosti silničního provozu (dále BESIP), který je podrobněji rozepsán v našem školním projektu. Učitelka má terčík (stopku), mobilní telefon a „pytlíček první pomoci“. Všechny děti při odchodu dostávají reflexní vesty. Při vycházce děti utvoří dvojice, chodíme na pravé straně chodníku. Při pobytu na hřišti, louce mimo areál mateřské školy, učitelka vždy zhodnotí bezpečnost prostředí.

4.1.5 Pravidla jízdy autobusem

Jízda autobusem, standardní situace:

Odchod k autobusu probíhá proudově po skupinách cca 10 dětí, tak aby byla zachována plynulost odcházení z MŠ, či jiného stanoviště, děti jdou ve dvojicích. Příchod na úroveň autobusu (situace před přecházením vozovky). Pedagog si řadí děti do „hada“, podá dětem informaci, že čekají na pokyn k přecházení. Současně jedna až dva pedagogové přecházejí přes silnici k autobusu, jede zůstává u dveří a je připraven pomáhat dětem při nástupu a druhý je v autobuse připraven k správnému rozmístění dětí v autobuse na příslušná místa (1.oddělení, Zelenáci a děti, které trpí nevolností – jsou v přední části, 2.oddělení a Žluťáci jsou v zadní části autobusu). Na chodníku, čekají děti na pokyn k přecházení a následnému plynulému vstupu do autobusu. Nestandardní situace musí pedagog vyhodnotit na daném místě, tak aby byla zachována bezpečnost dětí. Pokud jede další doprovod (provozní zaměstnanci, rodiče...), vždy dbají pokynů pedagoga. Určení pravidel se vždy vyhodnotí těsně před odchodem z mateřské školy.

5 Psychosociální podmínky

Zaměstnanci školy se snaží vytvářet takové prostředí, aby se zde všichni cítili spokojeně, bezpečně a jistě. Děti mají v naší mateřské škole stejná práva, stejné možnosti i stejné povinnosti. Nikdo není znevýhodněn či povyšován. Osobní svoboda a volnost dětí je respektována do určitých mezí, vyplývajících z pravidel chování a norem, které jsou v naší škole stanoveny. Péče o děti je podporující, sympatizující, počítáme s aktivní spoluúčastí dítěte při všech činnostech. Pedagogické pracovnice se snaží o nenásilnou komunikaci s dítětem, která je mu příjemná, kterou navazuje vzájemný vztah důvěry a spolupráce. Postupně vyřazujeme nezdravé soutěžení mezi dětmi. Převažují pozitivní hodnocení, pochvala, podporujeme dítě nebát se, pracovat samostatně, důvěřovat si, nepodceňovat se. V dětech rozvíjíme citlivost pro vzájemnou toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, vzájemnou pomoc a podporu. Děti jsou seznamovány s jasnými pravidly chování ve skupině tak, aby se ve třídách vytvořil kolektiv dobrých kamarádů, kde jsou všechny rády. Pedagogické pracovnice se dostatečně věnují vztahům ve třídě, nenásilně tyto vztahy ovlivňují prosociálním směrem.

6 Školní vzdělávací program

„Nikdo nemůže nikoho nic naučit, ale pedagog může vytvořit takové podmínky, v nichž se dítě naučí něco samo“. (Steen Larsen)

Důležité je si uvědomovat, že k výchově a vzdělávání dochází při celém pobytu dětí v MŠ, důležitý je prožitek a ne obsah.

Školní vzdělávací program vytvořil tým naší školy, který je představen v úvodu školního programu. Přístup ke vzdělávání předškolních dětí je zvolen „Osobnostně orientovaný model výchovy a vzdělávání“ jedná se o výchovu a vzdělávání, které je zaměřeno na dítě, jeho potřeby, zájmy a schopnosti.

6.1 Obecné cíle předškolní výchovy a vzdělávání

Obecné cíle předškolní výchovy a vzdělávání vychází z dokumentu Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání. Obecné cíle předškolní výchovy a vzdělávání, ke kterým předškolní vzdělávání a výchova směřuje, je vytvářet základy klíčových kompetencí důležitých k životu:

- Zdravé sebevědomí a sebejistota.

- Schopnost být samo sebou, zároveň se přizpůsobovat životu v sociální komunitě.
- Vstřícný a aktivní vztah ke skutečnosti, poznání a učení.
- Vnímavý a otevřený vztah k okolnímu světu.
- Uplatnění sama sebe ve světě.
- Schopnost tvořivě myslet a rozhodovat se.
- Schopnost aktivně se učit.

Důležité preferovat přirozenou výchovu a prožitkové učení. Obsah je strukturován do oblastí, které reflektují vývoj dítěte, přirozený život, zrání i učení.

6.2 Oblasti jsou rozlišeny na základě vztahů dítěte, které si dítě postupně vytváří:

- Dítě a jeho tělo – biologická oblast.
- Dítě a jeho psychika – psychologická oblast.
- Dítě a ten druhý – interpersonální oblast.
- Dítě a společnost – sociokulturní oblast.
- Dítě a svět – environmentální.

6.3 Specifické vzdělávací cíle

- Uvědomění si vlastního těla
- Rozvoj pohybových dovedností.
- Rozvoj užívání všech smyslů.
- Rozvoj psychické i fyzické zdatnosti.
- Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností.
- Osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, pohybových činnostech a jejich kvalitě.
- Osvojení si dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí a vytváření zdravých životních návyků a postojů.

6.4 Cíl naší školy

Cílem naší školy je umožnit každému dítěti rozvinout maximálně své možnosti, a to v takových podmínkách, které respektují jeho individualitu. Nerozlišujeme izolované disciplíny jako například výtvarná a hudební výchova, vše je provázáno a propojeno tak, aby výchova a vzdělávání rozvíjelo celou osobnost dítěte. Realizace plnění cílů probíhá průběžně

ve všech činnostech a situacích, jsou nabízené různé stupně náročnosti dle individuálních potřeb dítěte.

6.5 Individualizace programu

Individualizace programu znamená, že do popředí stavíme individualitu dítěte, úkolem každé učitelky je vytvářet podmínky k rozvoji a učení dítěte.

6.5.1 Podmínky individualizace

- Rozumět vývoji dítěte-znat jeho věkové a individuální zvláštnosti.
- Pozorovat dítě při všech činnostech.
- Pečlivě plánovat individuální a skupinové činnosti.
- Poskytovat dětem bezpečné místo pro zkoumání vlastních prožitků pocitů.
- Prokazovat dětem úctu a vážit si jejich nápadů a začleňovat je do přípravy a realizace činností v MŠ.
- Poskytovat pružně se měnící prostředí.
- Povzbuzovat děti k samostatnému řešení úkolu. Poskytovat dětem vhodnou míru podpory, zejména nepřímé – připravené prostředí, vhodné aktivity.
- Vyjadřovat respekt a úctu ke každému dítěti.
- Klást dětem otázky, které je vedou k samostatnému myšlení a nalézání odpovědí.
- Spolupracovat s rodiči dítěte.
- Vycházet vstříc zájmům a potřebám každého dítěte.
- Dávat dětem prostor k všem typům schopností – inteligencí.
- Umožnit dítěti vlastní volbu.
- Využívat integrovaného učení hrou.

6.5.2 Prostředky individualizace

6.5.2.1 Centra činností

Umožnit dítěti vlastní volbu centra činnosti, kdy každé centrum podporuje rozvoj jiné oblasti osobnosti, zohledňuje, že dítě je individuální osobnost s jedinečným stylem učení, temperamentem, potřebami, zájmy, vlohami a schopnostmi.

6.5.2.2 Proudová metoda

Proudová metoda je podrobněji rozepsaná v kapitole 3.1.1.

Proudová metoda rozvíjí:

- Samostatnost.
- Rozhodování.
- Dodržování pravidel.
- Uvědomování si vlastní zodpovědnosti.

7 KOV (konkretizované očekávané výstupy)

Materiál „Konkretizované očekávané výstupy“ doplňuje dokument Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (dále RVP PV).

Konkretizované očekávané výstupy rozpracovávají a zpřesňují jednotlivé očekávané výstupy v rámci vzdělávacích oblastí v RVP PV, které jsou popsány v optimální úrovni a které lze považovat pro děti na konci předškolního období za žádoucí.

Konkretizované výstupy upřesňují požadavky na jednotlivé očekávané výstupy v podobě činností a příležitostí tak, aby bylo zcela jasné, co by mělo dítě zpravidla na konci předškolního vzdělávání dokázat.

S pomocí konkrétních očekávaných výstupů stanoví pedagogové v rámci integrovaných bloků cílenou vzdělávací nabídku, která je pro naplňování očekávaných výstupů smysluplná a účelná. Ke snadnější orientaci jsou výstupy kódovány, uspořádány nejen do pěti vzdělávacích oblastí RVP PV, ale v jejich rámci dále utříděny do konkrétnějších „podoblastí“ rozvoje a učení dítěte. Protože vzdělávací oblasti v RVP PV se vzájemně prolínají, jsou i některé očekávané výstupy uváděné v jednotlivých vzdělávacích oblastech provázané, popř. se do určité míry opakují. Dále jsou očekávané výstupy uvedeny ve zkrácené podobě a pojmy, které upřesňují očekávaný výstup, se posouvají do kategorie konkretizovaný výstup.

7.1 Dítě a jeho tělo (oblast biologická)

- Fyzický rozvoj a pohybová koordinace
- Jemná motorika, koordinace ruky a oka
- Sebeobsluha
- Zdraví, bezpečí

7.2 Dítě a jeho psychika (oblast psychologická)

7.2.1 Jazyk a řeč

- Výslovnost, gramatická správnost řeči, porozumění, dorozumívání, vyjadřování

7.2.2 Poznávací schopnosti a funkce, představivost, fantazie, myšlenkové operace

- Vnímání

- Pozornost, soustředění, paměť
- Tvořivost, vynalézavost, fantazie
- Rozlišování obrazných a grafických symbolů, grafické vyjadřování
- Časoprostorová orientace
- Základní předmatické představy, početní a číselné pojmy a operace
- Řešení problémů, učení

7.2.3 Sebepojetí, city, vůle

- Sebevědomí, sebeuplatnění
- Sebeovládání, přizpůsobivost
- Sebepojetí, city, vůle

7.3 *Dítě a ten druhý (oblast interpersonální)*

- Komunikace s dospělým
- Komunikace s dětmi, spolupráce při činnostech
- Sociabilita

7.4 *Dítě a společnost (oblast sociálně-kulturní)*

- Společenská pravidla a návyky
- Zařazení do společenství
- Kultura, umění

7.5 *Dítě a svět (oblast environmentální)*

- Poznatky, sociální informovanost
- Adaptabilita ke změnám
- Vztah k životnímu prostředí

NP č. 3 (individuální doplněk k diagnostice dítěte)

7. 1 DÍTĚ A JEHO TĚLO (BIOLOGICKÁ)

Podoblast	Fyzický rozvoj a pohybová koordinace
Očekávané výstupy z RVP PV	<ul style="list-style-type: none"> - Zachovávat správné držení těla. - Zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí. - Koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla - Vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru. - Ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem.
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>postavit se zprůma a udržet správné držení těla po dobu vnější kontroly</i> - <i>běhat, skákat, udržovat rovnováhu na jedné noze</i> - <i>vyrovnávat svalové dysbalance v běžném pohybu</i> - <i>otočit se čelem vzad bez ztráty rovnováhy a orientace</i> - <i>zvládat nižší překážky, zvládat různé druhy lezení</i> - <i>házet a chytat míč, užívat různé náčiní, nářadí</i> - <i>užívat různé pomůcky k pohybu (tříkolky, koloběžky, odrážedla)</i> - <i>pohybovat se bezpečně ve skupině dětí</i> - <i>pohybovat se koordinovaně a jistě, a to i v různém přírodním terénu (např. v lese, na sněhu, v písku)</i> - <i>přizpůsobit či provést jednoduchý pohyb podle vzoru či pokynů</i> - <i>pohybovat se dynamicky po delší dobu (např. běhat při hře 2 minuty a více)</i> - <i>být pohybově aktivní po delší dobu (10 minut a více) v řízené i spontánní aktivitě</i> - <i>pohybovat se rytmicky, dodržet rytmus</i> - <i>doprovázet pohyb zpěvem (např. při pohybových hrách, při chůzi, při rytmických činnostech)</i>

Podoblast	Jemná motorika, koordinace ruky a oka
Očekávané výstupy z RVP PV	<ul style="list-style-type: none"> - Zvládat koordinaci ruky a oka, zvládnout jemnou motoriku. - Zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, nástroji a materiály.

<p><i>Konkretizované výstupy</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>upřednostňovat užívání pravé či levé ruky při kreslení či v jiných činnostech, kde se preference ruky uplatňuje</i> - <i>tužku držet správně, tj. dvěma prsty, třetí podložený, s uvolněným zápěstím</i> - <i>vést stopu tužky při kresbě, apod.</i> - <i>napodobit základní geometrické obrazce, různé tvary, popř. písmena</i> - <i>pracovat se stavebnicemi, skládkami (stavět z kostek, navlékat korálky, skládat mozaiky, zavázat kličku)</i> - <i>zvládat výtvarné činnosti, provádět jednoduché úkony s výtvarnými pomůckami (např. tužkou, pastelem, štětcem, nůžkami) a materiály (např. papírem-překládání, textilem, modelovací hmotou)</i> - <i>kreslit, malovat, modelovat, vytrhávat, stříhat, lepit, vytvářet objekty z přírodních i umělých materiálů</i> - <i>zacházet správně s jednoduchými rytmickými a hudebními nástroji (např. trianglem, bubínkem, chřestidly)</i>
--------------------------------------	--

<p>Podoblast</p> <p>Očekávané výstupy z RVP PV</p>	<p>Sebeobsluha</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky. - Zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony.
<p><i>Konkretizované výstupy</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>pečovat o osobní hygienu, samostatně zvládat pravidelné běžné denní úkony (např. používat toaletní papír a splachovací zařízení, mýt si a utírat ruce, umět používat kapesník)</i> - <i>samostatně se oblékat, svlékat, obouvat, zapnout knoflíky, zipy, zavázat tkaničky</i> - <i>samostatně jíst, používat příbor, nalít si nápoj, popř. polévku, používat ubrousek</i> - <i>postarat se o své osobní věci, o hračky a pomůcky</i> - <i>udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce</i>

<p>Podoblast</p> <p>Očekávané výstupy z RVP PV</p>	<p>Zdraví, bezpečí</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pojmenovat části těla a některé orgány, znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, pohybem a sportem.
--	--

	<ul style="list-style-type: none"> - Rozlišovat, co zdraví prospívá a co mu škodí. - Mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, aktivního pohybu a zdravé výživy. - Mít povědomí o některých způsobech ochrany zdraví a bezpečí. - Chovat se obezřetně při setkání s cizími a neznámými osobami.
<p><i>Konkretizované výstupy</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>pojmenovat viditelné části těla včetně některých dílčích částí (např. rameno, koleno, loket, zápěstí) a některé vnitřní orgány (např. srdce, plíce, mozek, žaludek)</i> - <i>mít poznatky o narození, růstu těla a jeho základních proměnách</i> - <i>znát základní zásady zdravého životního stylu (např. o pozitivních účincích pohybu a sportu, hygieny, zdravé výživy, činnosti a odpočinku, pobytu v přírodě, otužování) a o faktorech poškozujících zdraví včetně návykových látek</i> - <i>uvědomovat si, co je nebezpečné</i> - <i>projevovat bezpečný odstup vůči cizím osobám</i> - <i>chovat se přiměřeně a bezpečně ve známém prostředí (např. ve školním prostředí, na hřišti, na veřejnosti, v přírodě)</i> - <i>znát a dodržovat základní pravidla chování na chodníku a na ulici (dávat pozor při přecházení, rozumět světelné signalizaci)</i> - <i>vědět, jak se vyhnout nebezpečí (být opatrné, obezřetné, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc, koho přivolat)</i> - <i>bránit se projevům násilí</i>

7. 2 DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA (PSYCHOLOGICKÁ)

	Jazyk a řeč
Podoblast	Výslovnost, gramatická správnost řeči, porozumění, vyjadřování, dorozumívání
Očekávané výstupy z RVP PV	<ul style="list-style-type: none"> - Správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči. - Pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno. - Vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, ve vhodně zformulovaných větách. - Vést rozhovor, formulovat otázky, odpovídat, slovně reagovat. - Domluvit se slovy. - Porozumět slyšenému. - Sledovat a vyprávět příběh, pohádku. - Připravuje se pro život v mnohojazyčné evropské společnosti.
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>spontánně vyprávět zážitky ze sledování filmových pohádek nebo pohádek z médií</i> - <i>vyslovovat všechny hlásky správně a mluvit zřetelně, gramaticky správně, v přiměřeném tempu, ovládat sílu a intonaci hlasu</i> - <i>znát většinu slov a výrazů běžně používaných v prostředí dítěte (např. sdělit svoje jméno a příjmení, adresu, jména rodičů, sourozenců, kamarádů, učitele, rozumět většině pojmenování, které se týkají dítěti známých předmětů, popř. znát i některé, které se týkají vzdálenějšího světa)</i> - <i>mít přiměřeně bohatou slovní zásobu, dokázat osvojená slova aktivně uplatnit v řeči, používat větší množství slovních obrátů, správně určovat a pojmenovávat věci a jevy ve svém okolí</i> - <i>používat jednoduchá souvětí, vyjádřit myšlenku, nápad, mínění, popsat situaci, událost, vyjádřit svoje pocity, prožitky</i> - <i>dodržovat pravidla konverzace a společenského kontaktu – řečovou kázeň (např. dokázat naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, dokázat zformulovat otázku, samostatně a smysluplně odpovědět na otázku, umět komentovat zážitky a aktivity, posuzovat slyšené)</i> - <i>dorozumět se verbálně i nonverbálně (např. používat</i>

	<p><i>gesta, udržet oční kontakt, reagovat správně na neverbální podněty)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>sledovat a zachytit hlavní myšlenku příběhu, vyslechnutý příběh převyprávět samostatně, věcně správně, popř. dokázat odhadnout, jak by mohl příběh pokračovat</i> - <i>předat vzkaz</i> - <i>chápat jednoduché hádanky a vtipy</i> - <i>poznat a najít k sobě slova, která se rýmují, doplnit chybějící slovo rýmu</i> - <i>poznat a vyhledat slova protikladného významu (antonyma), podobného významu (synonyma), stejně znějící a slova různého významu (homonyma)</i> - <i>rozkládat slova na slabiky</i> - <i>vyčlenit hlásku na počátku a na konci slova</i> - <i>rozlišit krátké a dlouhé samohlásky</i> - <i>znát, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit</i> - <i>vnímat jednoduché písně, rýmy, popěvky v cizím jazyce</i>
--	---

	Poznávací schopnosti
Podoblast	Vnímání
Očekávané výstupy z RVP PV	<ul style="list-style-type: none"> - Vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů. - Vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího). - Zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité.
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>zaregistrovat změny ve svém okolí (všimnout si a rozpoznat, co se změnilo např. ve třídě, na kamarádovi, na obrázku)</i> - <i>rozlišit zvuky a známé melodie, rozlišit a napodobit rytmus</i> - <i>sluchem rozlišit slova, slabiky, počáteční slabiky a hlásky ve slovech</i> - <i>rozlišit tvary předmětů, základní geometrické tvary, základní barvy (červená, modrá, žlutá), barvy složené (oranžová, zelená, fialová), další barevné kvality (odstíny aj.) a vlastnosti objektů např. lesk, hladkost a jiné specifické znaky</i> - <i>správně reagovat na světelné a akustické signály</i> - <i>rozpoznat odlišnosti v detailech (např. vyhledat a doplnit chybějící část v obrázku, jednotlivé části složit v celek, nalézt cestu v jednoduchém labyrintu, složit puzzle, hrát pexeso, domino, loto)</i> - <i>odhalit podstatné a nepodstatné znaky, charakteristické znaky předmětů, osob, zvířat</i>

	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišit známé chutě a vůně i zápachy (např. slané, sladké, kyselé, hořké, vůni koření, různých pochutin) - rozlišit hmatem vlastnosti předmětu (např. strukturu povrchu), určit tvar, materiál, počet, velikost
--	---

	Poznávací schopnosti
Podoblast	Pozornost, soustředěnost, paměť
Očekávané výstupy Z RVP PV	<ul style="list-style-type: none"> - Záměrně se soustředit a udržet pozornost. - Vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení. - Naučit se nazpaměť krátké texty, záměrně si zapamatovat a vybavit.
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - soustředěně poslouchat pohádku, hudební skladbu, divadelní hru (např. sledovat pozorně divadelní představení a následně ho reprodukovat), nenechat se vyrušit – neodbíhat od činnosti, pracovat v klidu (např. vyřešit labyrint) - dokončit hru (neodbíhat od ní) i rozdělanou činnost - udržet pozornost i při méně atraktivních činnostech - uposlechnout pokynu dospělého a řídit se jím - zapamatovat si krátké říkanky, rozpočítadla, jednoduché básničky, písničky a reprodukovat je, přijmout jednoduchou dramatickou úlohu - zapamatovat si pohádku, děj, příběh a převyprávět ho - záměrně si zapamatovat a vybavit si prožití příjemné i nepříjemné pocity (např. vyprávět zážitky z výletu), viděné (např. vyjmenovat květiny viděné na procházce), slyšené (např. zapamatovat si rytmus, melodii) - pamatovat si postup řešení (např. postup jednoduché stavby, postup řešení labyrintu, určitý algoritmus, zapamatovat si umístění obrázku na konkrétním místě - Pexeso) - zapamatovat si různé zvuky zvířat, běžně užívaných předmětů – sklo, papír, kov, dřevo, ale i události – kroky, dveře, tekoucí voda, vítr, déšť, bouřka apod., melodii (zvuky hudebních nástrojů), jednoduché taneční kroky, pořadí cviků nebo úkonů (např. skákání Panáka), krátký rytmický celek - uplatňovat postřeh a rychlost

	Poznávací schopnosti
Podoblast	Tvořivost, vynalézavost, fantazie
Očekávané výstupy Z RVP PV	<ul style="list-style-type: none"> - Vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických).
<i>Konkretizované výstupy</i>	<ul style="list-style-type: none"> - rozvíjet a obohacovat hru podle své představivosti a fantazie - spontánně vyprávět zážitky ze svého okolí, z různých vyprávění, či co dítě prožilo příjemného i nepříjemného - vyjadřovat fantazijní představy - dokončit příběh, pohádku (např. vymyslet konec, jinou variantu) - vyprávět příběh s vizuální či akustickou oporou (podle obrázků, s dopomocí otázek atd.) - vyjádřit vlastní jednoduché pohybové představy, rytmický doprovod nebo melodii (např. vymýšlet krátké dramatické scény, naznačit, vyjádřit pomocí pantomimy konkrétní činnost, pohybem ztvárnit slyšenou melodii) - tvořivě využívat přírodní i ostatní materiály při pracovních a výtvarných činnostech, experimentovat s materiály, poznávat a využívat výrazové možnosti (vytvářet různé plošné a prostorové útvary, mísit barvy, zkoumat odlišné účinky suchých a vlhkých podkladů, aj.) - s materiály, barvami (např. vytvořit koláž, smíchat barvy, zapouštět barvy do klovatiny) - dokreslit chybějící části na obrázku, sestavit části v celek, vytvořit jednoduchý model, stavbu, provést obměnu, tvořit dle vlastní představy, např. stavby z kostek - navrhnout další varianty řešení (co by se stalo, kdyby ...) - experimentovat s výtvarně netradičními materiály - využívat tvůrčí a výtvarné techniky k výzdobě prostředí - improvizovat a hledat náhradní řešení

	Poznávací schopnosti
Podoblast	Rozlišování obrazných znaků a symbolů, grafické vyjadřování
Očekávané výstupy Z RVP PV	<ul style="list-style-type: none"> - Zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité. - Rozlišovat některé obrazné symboly a porozumět jejich významu a funkci.
<i>Konkretizované výstupy</i>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišit některé jednoduché obrazné symboly, piktogramy a značky, umět je používat (např. číst piktogramy, pochopit obrázkové čtení) - pochopit význam piktogramu (např. pravidla chování ve

	<p>skupině, v hromadném dopravním prostředku, znát význam elementárních dopravních značek a označení nebezpečí (elektrina, zákaz rozdělování ohně, koupání, skákání do vody atd.)</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznat některé grafické znaky s abstraktní podobou (např. zná některé číslice, písmena, dopravní značky) - sledovat očima zleva doprava a dle potřeby i zprava doleva, případně v dalších směrech, jmenovat objekty zleva doprava, vyhledat první a poslední objekt ve skupině, vést čáru zleva doprava, shora dolů - objeovat význam ilustrací, soch, obrazů - poznat napsané své jméno, podepsat se tiskacím písmem svým jménem, popř. graficky označit své výtvoř (např. použít nějaký symbol) - napodobit základní geometrické znaky a tvary (čára svíslá, čára vodorovná, křížek, vlnovka, kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník atd.) - napodobit některá písmena, číslice - poznat některé hudební znaky
--	---

	Poznávací schopnosti
Podoblast	Časoprostorová orientace
Očekávané výstupy z RVP PV	<ul style="list-style-type: none"> - Chápat prostorové pojmy, elementární časové pojmy. - Orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase.
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišovat vpravo – vlevo na vlastním těle, v prostoru s oporou o nějaký předmět - rozlišovat a používat základní prostorové pojmy (např. dole, nahoře, uprostřed, před, za, pod, nad, uvnitř, vně, u, vedle, mezi, nízko, vysoko, na konci, na kraji, vpředu, vzadu, blízko, daleko, dopředu, dozadu, nahoru, dolů) a těchto pojmů běžně užívat - rozlišovat vzájemnou polohu dvou objektů - orientovat se v řadě (např. první, poslední, uprostřed - orientovat se v prostoru podle slovních pokynů - orientovat se v časových údajích v rámci dne (např. dopoledne, poledne, odpoledne) - rozlišovat základní časové údaje, uvědomit si plynutí v čase (např. noc, den, ráno, večer, dnes, zítra, včera, dny v týdnu) - rozlišovat roční období (jaro, léto, podzim, zima) i jejich typické znaky

	Poznávací schopnosti
Podoblast	Základní matematické, početní a číselné pojmy a operace
Očekávané výstupy z RVP PV	<ul style="list-style-type: none"> - Chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a dle potřeby je využívat - Přemýšlet, uvažovat, a své myšlenky i úvahy vyjádřit
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznat geometrické tvary - čtverec, kruh, trojúhelník, obdélník - rozumět a používat základní pojmy označující velikost (malý - velký, větší - menší, nejmenší - největší, dlouhý- krátký, vysoký - nízký, stejný) - rozumět a používat základní pojmy označující hmotnost (lehký - těžký, lehčí - těžší, nejlehčí - nejtěžší, stejně těžký) - porovnat a uspořádat předměty dle stanoveného pravidla (např. od nejmenšího k největšímu; poznat, co do skupiny nepatří), třídit předměty minimálně dle jednoho kritéria (např. roztrdit knoflíky na hromádky dle barvy, tvaru, velikosti) - orientovat se v číselné řadě 1 – 10, vyjmenovat ji, porovnat, že 5 je více než 4, chápat číslo jako počet prvků - posoudit početnost dvou souborů a určit počet do 6 (např. o kolik je více a o kolik je méně, kde je stejně) - chápat, že číslovka označuje počet (např. 5 je prstů na ruce, 5 je kuliček) - chápat jednoduché souvislosti, nacházet znaky společné a rozdílné, porovnat, dle společných či rozdílných znaků (např. vybrat všechny předměty vyrobené ze dřeva), zobecňovat vybrat ovoce, zeleninu, hračky, nábytek, dopravní prostředky atd.), řešit jednoduché labyrinty, rébusy a hádanky - řešit labyrinty (sledovat cestu)

	Poznávací schopnosti
Podoblast	Řešení problémů, učení
Očekávané výstupy z RVP PV	<ul style="list-style-type: none"> - Řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně. - Nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným. - Projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film - Vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat

	<p>zkušeností k učení.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí - Prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
<i>Konkretizované výstupy</i>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>slovně, výtvarně, technicky vyjádřit svoje jednoduché „nápady“, experimentovat, některé problémy řešit cestou pokus – omyl</i> - <i>samostatně se rozhodnout v některých činnostech</i> - <i>jednoduchý problém vyřešit samostatně i ve spolupráci s kamarády, při složitějších se poradit, postupovat podle pokynů a instrukcí</i> - <i>vymýšlet nová řešení nebo alternativní k běžným (např. jak by to šlo jinak, co by se stalo, kdyby) a verbalizovat je</i> - <i>projevovat zájem o poznávání písmen a číslic, prohlížet si knihy (atlasy, encyklopedie, obrázkové knihy, leporela), znát některé dětské knihy a vyprávět o nich, informace vyhledat v encyklopediích</i> - <i>verbalizovat myšlenkové pochody, přemýšlet nahlas, popsat, jak problém či situaci řešit (např. jak staví stavbu, skládá puzzle)</i> - <i>přicházet s vlastními nápady</i> - <i>projevovat zájem o nové věci, dotazovat se při nepochopení, zkoušet, experimentovat</i> - <i>nechat se získat pro záměrné učení</i> - <i>odlišit hru od systematické povinnosti</i> - <i>zacházet s předměty digitální technologie, využívat nejzákladnější funkce počítače (zapnout-vypnout, práce s myší, jednoduchou klávesnicí)</i>

	Sebepojetí, city, vůle
Podoblast	Sebevědomí a sebeuplatnění
Očekávané výstupy z RVP PV	<ul style="list-style-type: none"> - Odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory. - Uvědomovat si svou samostatnost, orientovat se ve skupině. - Vyjádřit svůj souhlas, umět říci ne v konkrétní situaci. - Podílet se na organizaci hry a činnosti.
<i>Konkretizované výstupy</i>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>přijímat pobyt v mateřské škole popř. i na ozdravně rekreačním pobytu jako běžnou součást života (vědět, že</i>

	<p><i>rodiče chodí do zaměstnání, dítě do MŠ)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>zapojovat se do činností, komunikovat a kooperovat s dětmi i se známými dospělými, odmítnout neznámé dospělé</i> - <i>samostatně splnit jednoduchý úkol, poradit si v běžné a opakující se situaci, cítit ze své samostatnosti uspokojení (být na ni hrdý)</i> - <i>respektovat a přijímat přirozenou autoritu dospělých</i> - <i>uvědomovat si, že fungování skupiny je postaveno na pravidlech soužití, podílet se na nich a respektovat je</i> - <i>umět se rozhodovat o svých činnostech (samostatně se rozhodovat, co udělat, jak se zachovat, i o tom, co neudělat, co odmítnout, čeho se neúčastnit)</i> - <i>snažit se uplatnit své přání, obhájit svůj názor</i> - <i>umět kooperovat, dohodnout se s ostatními</i> - <i>přijmout roli ve hře (např. jako organizátor, jako pozorovatel, jako spoluhráč)</i> - <i>nebát se požádat o pomoc, radu</i>
--	--

	Sebepojetí, city, vůle
Podoblast	Sebeovládání a přizpůsobivost
Očekávané výstupy z RVP PV	<ul style="list-style-type: none"> - Ve známých a opakujících se situacích, kterým rozumí, se snažit ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování. - Uvědomovat si svoje možnosti a limity. - Přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky (sebehodnocení)
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>reagovat přiměřeně dané situaci (odmítnat agresí, přijímat vzor společenského chování, umět se podřídít)</i> - <i>odhadnout, na co stačí, uvědomovat si, co mu nejde, co je pro ně obtížné</i> - <i>plánovat přiměřeně věku (ví, čeho chce dosáhnout a proč)</i> - <i>hodnotit druhé, sebe hodnotit vzhledem k aktuální situaci a možnostem</i> - <i>přijímat drobný neúspěch (vnímat ho jako přirozenou skutečnost, že se mu někdy něco nedaří), umět přijmout sdělení o případných dílčích nedostacích, být schopné se z něho poučit</i> - <i>přizpůsobit se společenství, projevovat zájem o spolupráci</i> - <i>umět se přizpůsobit změnám</i>

	Sebepojetí, city, vůle
podoblast	Vůle, vytrvalost, city a jejich projevy
Očekávané výstupy z RVP PV	<ul style="list-style-type: none"> - Vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost i její dokončení. - Uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky. - Prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí, snažit se ovládat své afektivní chování. - Těšit se z hezkých a příjemných zážitků, přírodních a kulturních krás i setkávání se s uměním. - Zachytit a vyjádřit své prožitky.
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>odložit splnění osobních přání na pozdější dobu</i> - <i>odhadnout, na co stačí, uvědomovat si, co neumí a co se chce naučit (vyhledávat příležitosti, umět požádat o pomoc)</i> - <i>přijmout povinnost, soustředit se na činnost a samostatně ji dokončit</i> - <i>přijímat pokyny</i> - <i>plnit činnosti podle instrukcí</i> - <i>přiměřeně reagovat ve známých situacích, umět se zklidnit, ovládnout se, potlačit projev agrese</i> - <i>projevovat se citlivě k živým bytostem, přírodě i věcem, pomáhat druhým (např. kamarádům, mladším, slabším, aj.)</i> - <i>přirozeně a v míře dané osobnostními předpoklady projevovat pozitivní i negativní emoce (soucit, radost, náklonnost, spokojenost, ale také strach, smutek)</i> - <i>přirozeně projevovat radost z poznání a zvládnutého (radovat se, že umí píseň, básničku, ukazuje obrázek, předvádí taneček, výrobek)</i> - <i>umět to, co prožívá, vyjádřit slovně, výtvarně pohybově, mimikou (zážitky jednotlivé či v časové posloupnosti jako výtvarné vyprávění, komentovat obrázky apod., pomocí hudby, hudebně pohybovou a dramatickou improvizací atd.)</i> - <i>Rozhodovat sám o sobě (o svém chování)</i>

7. 3 DÍTĚ A TEN DRUHÝ (interpersonální)

Podoblast	Komunikace s dospělým
Očekávané výstupy z RVP PV	<ul style="list-style-type: none"> - Navazovat kontakty s dospělým.
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>navazovat kontakty s dospělým (např. s novým učitelem)</i> - <i>spolupracovat s dospělým</i> - <i>respektovat dospělého, komunikovat s ním vhodným způsobem (s ohledem na situaci a podmínky)</i> - <i>obracet se na dospělého o pomoc, radu atd.</i> - <i>rozlišovat vhodnost oslovování i tykání a vykání</i>

Podoblast	Komunikace s dětmi, spolupráce při činnostech
Očekávané výstupy z RVP PV	<ul style="list-style-type: none"> - Přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým dítětem. - Spolupracovat s ostatními.
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>aktivně komunikovat s druhými dětmi bez vážnějších problémů (vyprávět, povídat, poslouchat, naslouchat druhému)</i> - <i>chápat a respektovat názory jiného dítěte, domlouvat se, vyjednávat</i> - <i>vyhledávat partnera pro hru, domlouvat se, rozdělovat a měnit herní role, hru rozvíjet a obohacovat</i> - <i>spolupracovat při hrách a aktivitách nejrůznějšího zaměření, být ostatním partnerem</i> - <i>vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení /4.7.</i> - <i>využívat neverbální komunikaci (úsměv, gesta, řeč těla, apod.)</i>

Podoblast	Sociabilita
Očekávané výstupy z RVP PV	<ul style="list-style-type: none"> - Uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je. - Uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého, učit se přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou. - Respektovat potřeby jiného dítěte.

	<ul style="list-style-type: none"> - Chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný, že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené. - Odmítnout komunikaci, která je dítěti nepříjemná.
<i>Konkretizované výstupy</i>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>obhajovat svoje potřeby, svůj postoj či přání, přijímat také názor druhého, dohodnout se na kompromisním řešení</i> - <i>všímat si, co si druhý přeje či potřebuje (např. dělit se s druhým dítětem o hračky, pomůcky, pamlsky, podělit se s jiným dítětem o činnost, počkat, vystřídat se)</i> - <i>chápat, že každý je jiný, jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí a že je to přirozené</i> - <i>k mladšímu, slabšímu či postiženému dítěti se chovat citlivě a ohleduplně (neposmívat se mu, pomáhat mu, chránit ho)</i> - <i>porozumět běžným projevům emocí a nálad (např. vnímat, že je jiné dítě smutné, zklamané nebo naopak něčím nadšené, že má radost)</i> - <i>nepříjemný kontakt a komunikaci dokázat odmítnout</i> - <i>bránit se projevům násilí jiného dítěte (nenechat si ubližovat, nenechat se šidit, bránit se posmívání, ohradit se proti tomu)</i> - <i>uvědomit si vztahy mezi lidmi(kamarádství, přátelství, vztahy mezi pohlavími, úcta ke stáří)</i> - <i>spoluvytvářet prostředí pohody</i> - <i>respektovat rozdílné schopnosti</i> - <i>důvěřovat vlastním schopnostem</i> - <i>cítit sounáležitost s ostatními</i> - <i>nabídnout pomoc</i>

7. 4 DÍTĚ A SPOLEČNOST (SOCIÁLNĚ-KULTURNÍ)

Podoblast	Společenská pravidla a návyky
Očekávané výstupy Z RVP	<ul style="list-style-type: none"> - Uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi. - Utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této

	<p>představy chovat.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, učit se odmítat společensky nežádoucí chování.
<i>Konkretizované výstupy</i>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>umět ve styku s dětmi i dospělými pozdravit, poprosit, požádat, poděkovat, rozloučit se, vyslechnout sdělení, střídat se v komunikaci,</i> - <i>dodržovat společně dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití v mateřské škole a na veřejnosti</i> - <i>chápat podstatu hry a její pravidla, dodržovat pravidla her a jiných činností, hrát spravedlivě, nepodvádět, umět i prohrávat</i> - <i>zacházet šetrně s vlastními a cizími pomůckami, hračkami, s knížkami, věcmi denní potřeby</i> - <i>rozlišovat společensky nežádoucí chování, vnímat co je lež, nespravedlivost, ubližování, lhostejnost, agresivita, vulgarismy</i> - <i>pojmenovat povahové vlastnosti</i> - <i>pochopit funkci rodiny a jejich členů</i>

podoblast	Zařazení do třídy/do skupiny/
Očekávané výstupy Z RVP	<ul style="list-style-type: none"> - Pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svoji roli, podle které je třeba se chovat. - Začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti. - Adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy.
<i>Konkretizované výstupy</i>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>orientovat se v rolích a pravidlech různých společenských skupin (rodina, třída, mateřská škola, herní skupina apod.) a umět jim přizpůsobit své chování</i> - <i>reagovat na sociální kontakty druhých dětí otevřeně a zařazovat se mezi ně pomocí sociálně úspěšných strategií (vlídné přijetí, humor, projevení zájmu, akceptování či podání návrhů, nabídnutí spolupráce, pomoci, fair play)</i> - <i>vnímat odlišnosti mezi dětmi a podle toho přizpůsobovat i své přístupy</i>

	<ul style="list-style-type: none"> - navazovat s dětmi vztahy, mít ve skupině své kamarády, udržovat a rozvíjet s nimi přátelství - cítit se plnohodnotným členem skupiny - projevovat ohleduplnost a zdvořilost ke svým kamarádům i dospělým, vážit si jejich práce i úsilí - být schopné přistoupit na jiný názor porozumět potřebám druhých, přijmout společné návrhy, podřídit se rozhodnutí skupiny a přizpůsobit se společnému programu
--	---

podoblast	Kultura, umění
Očekávané výstupy Z RVP	<ul style="list-style-type: none"> - Vnímat umělecké a kulturní podněty, hodnotit svoje zážitky. - Zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných činností, dovedností a technik. - Vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální.
Rozpracované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>pozorně poslouchat a sledovat se zájmem uměleckou produkci (např. literární, filmovou, výtvarnou, dramatickou, hudební)</i> - <i>vyjádřit a zhodnotit prožitky (co se líbilo a co ne, co a proč zaujalo, co bylo zajímavé, překvapivé, podnětné apod.)</i> - <i>v kulturních místech (např. divadle, galerii, muzeu atd.) respektovat dohodnutá pravidla a nerušit ostatní při vnímání umění</i> - <i>všimnout si kulturních památek kolem sebe (pomník, hrad, zámek, zajímavá stavba atd.)</i> - <i>zobrazovat objekty reálné i fantazijní různými výtvarnými výrazovými prostředky (např. kresbou, malbou, plošným a prostorovým vytvářením s využíváním různých materiálů – viz výše)</i> - <i>vyjadřovat se zpěvem, hrou na jednoduché rytmické či hudební nástroje, hudebně pohybovou činností (viz výše)</i>

7. 5 DÍTĚ A SVĚT (ENVIRONMENTÁLNÍ)

Podoblast	Poznatky, sociální informovanost
Očekávané výstupy z RVP PV	<ul style="list-style-type: none"> - Orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí. - Osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi. - Mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte. - Vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný.
<i>Konkretizované výstupy</i>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>orientovat se ve školním prostředí, vyznat se v blízkém okolí (vědět, co se kde v blízkosti mateřské školy nachází, např. obchody, zastávka, hřiště, škola, pošta, policie, lékař, knihovna, hasiči, sportoviště)</i> - <i>zvládat běžné činnosti, požadavky i jednoduché praktické situace, které se v mateřské škole opakují</i> - <i>rozumět běžným okolnostem a dějům, jevům a situacím, s nimiž se běžně setkává (rozumět tomu, co se ve známém prostředí děje)</i> - <i>mít poznatky z nejrůznějších oblastí života a poznání v rozsahu podle toho, s čím se v praxi setkává, co kolem sebe vidí, co prožívá, co mu bylo zprostředkováno či vysvětleno (např. poznatky o přírodě živé i neživé, o přírodních jevech a dějích, o lidech a jejich životě, o kultuře či technice)</i> - <i>uvědomovat si, že jak svět přírody, tak i svět lidí je na různých částech naší planety různorodý a pestrý a ne vždy šťastný</i> - <i>mít poznatky o své zemi, (znát název státu, státní vlajku, hymnu, prezidenta, hlavní město, významné svátky a události)</i> - <i>mít poznatky o existenci jiných zemí, národů a kultur (znát typické znaky některých významných národů - přírodní podmínky, oblečení, zvyky, strava, stavby, kde co roste, nebo se pěstuje, žijí zvířata apod.)</i>

	<ul style="list-style-type: none"> - mít poznatky o planetě Zemi, vesmíru apod. (např. o koloběhu vody, střídání denních i ročních období a jejich příčinách, některých planetách) - chápat základní pravidla chování pro chodce - mít poznatky o zvycích a tradicích kraje, přijmout tradici oslav
--	--

Podoblast	Adaptabilita ke změnám
Očekávané výstupy z RVP PV	<ul style="list-style-type: none"> - Všimát si změn a dění v nejbližším okolí. - Porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé, přizpůsobovat se jim.
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - zajímat se, co se v okolí děje, všimát si dění změn ve svém okolí (např. v přírodě), proměny komentovat, přizpůsobit oblečení – rozlišení pocitu chladu a tepla, chování - vědět, že se stále něco děje, že všechno kolem plyne, vyvíjí se a proměňuje běžně proměnlivé okolnosti v mateřské škole vnímat jako samozřejmé a přirozeně se tomuto dění přizpůsobovat - ctít oslavy narozenin, svátků, slavností

Podoblast	Vztah k životnímu prostředí
Očekávané výstupy z RVP PV	<ul style="list-style-type: none"> - Rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat. - Mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se lidé chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí. - Pomáhat pečovat o okolní životní prostředí.
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - znát, co je škodlivé a nebezpečné (různé nástrahy a rizika ve spojení s přírodou) i neovlivnitelné – vítr, déšť záplavy, teplo, sucho, mrazy), co může ohrožovat zdravé životní prostředí - uvědomovat si, že člověk a příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí

	<p><i>(podporovat či narušovat zdraví, přírodní prostředí i společenskou pohodu)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>všimát si nepořádku a škod, dbát o pořádek a čistotu, starat se o rostliny, zvládat drobné úklidové práce, nakládat vhodným způsobem s odpady, chápat význam třídění odpadu chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.</i> - <i>spoluvytvářet pohodu prostředí (cítit se spokojeně a bezpečně)</i> - <i>být citlivý k přírodě</i>
--	--

7.6 Desatero pro rodiče dětí předškolního věku

V rámci materiálu Konkretizované očekávané výstupy RVP PV vzešel, na základě četných dotazů rodičů, také návrh materiálu popisující základní požadavky pro děti předškolního věku, který by mohli využít rodiče.

Vstup do první třídy základní školy představuje pro dítě velkou životní změnu. Mění se role dítěte, prostředí, dospělí i vrstevníci, denní program, náplň činnosti, nároky i požadavky. Aby dítě mohlo zvládnout tuto náročnou situaci bez vážnějších problémů, mělo by být nejen dostatečně vývojově a sociálně zralé, ale také dobře připravené.

Materiál nabízí rodičům dětí předškolního věku základní informace toho, co by mělo jejich dítě zvládnout před vstupem do základní školy. Jsou zde zachyceny jak výchovné, tak vzdělávací předpoklady. Je třeba mít ale na zřeteli, že zrání dítěte je nerovnoměrné, že každé dítě nemusí všech parametrů dosáhnout, ale může se k nim přiblížit.

Přehled základních dovedností propojuje a sjednocuje cíle rodiny a školy. Proto je velmi důležitá spolupráce rodiny a školy, která se podílí na vzdělávání dítěte.

1. Dítě by mělo být dostatečně fyzicky a pohybově vyspělé, vědomě ovládat své tělo, být samostatné v sebeobsluze

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- pohybuje se koordinovaně, je přiměřeně obratné a zdatné (např. hází a chytá míč, udrží rovnováhu na jedné noze, běhá, skáče, v běžném prostředí se pohybuje bezpečně)
- svlékne se, oblékne i obuje (zapne a rozepne zip i malé knoflíky, zaváže si tkaničky, oblékne si čepici, rukavice)
- je samostatné při jídle (používá správně příbor, nalije si nápoj, stoluje čistě, požívá ubrousek)
- zvládá samostatně osobní hygienu (používá kapesník, umí se vysmrkat, umyje a osuší si ruce, použije toaletní papír, použije splachovací zařízení, uklidí po sobě)
- zvládá drobné úklidové práce (posbírá a uklidí předměty a pomůcky na určené místo, připraví další pomůcky, srovná hračky)
- postará se o své věci (udržuje v nich pořádek)

2. Dítě by mělo být relativně citově samostatné a schopné kontrolovat a řídit své chování

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- zvládá odloučení od rodičů
- vystupuje samostatně, má svůj názor, vyjadřuje souhlas i nesouhlas
- projevuje se jako emočně stálé, bez výrazných výkyvů v náladách
- ovládá se a kontroluje (reaguje přiměřeně na drobný neúspěch, dovede odložit přání na pozdější dobu, dovede se přizpůsobit konkrétní činnosti či situaci)
- je si vědomé zodpovědnosti za své chování
- dodržuje dohodnutá pravidla

3. Dítě by mělo zvládat přiměřené jazykové, řečové a komunikativní dovednosti

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- vyslovuje správně všechny hlásky (i sykavky, rotacismy, měkčení)
- mluví ve větách, dovede vyprávět příběh, popsat situaci apod.
- mluví většinou gramaticky správně (tj. užívá správně rodu, čísla, času, tvarů, slov, předložek aj.)
- rozumí většině slov a výrazů běžně užívaných v jeho prostředí
- má přiměřenou slovní zásobu, umí pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- přirozeně a srozumitelně hovoří s dětmi i dospělými, vede rozhovor, a respektuje jeho pravidla
- pokouší se napsat hůlkovým písmem své jméno (označí si výkres značkou nebo písmenem)
- používá přirozeně neverbální komunikaci (gesta, mimiku, řeč těla, aj.)
- spolupracuje ve skupině

4. Dítě by mělo zvládat koordinaci ruky a oka, jemnou motoriku, pravolevou orientaci

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- je zručné při zacházení s předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami a nástroji (pracuje se stavebnicemi, modeluje, stříhá, kreslí, maluje, skládá papír, vytrhává, nalepuje, správně otáčí listy v knize apod.)
- zvládá činnosti s drobnějšími předměty (korálky, drobné stavební prvky apod.)
- tužku drží správně, tj. dvěma prsty třetí podložený, s uvolněným zápěstím
- vede stopu tužky, tahy jsou při kreslení plynulé, (obkresluje, vybarvuje, v kresbě přibývají detaily i vyjádření pohybu)
- umí napodobit základní geometrické obrazce (čtverec, kruh, trojúhelník, obdélník), různé tvary, (popř. písmena)
- rozlišuje pravou a levou stranu, pravou i levou ruku (může chybovat)
- řadí zpravidla prvky zleva doprava
- používá pravou či levou ruku při kreslení či v jiných činnostech, kde se preference ruky uplatňuje (je zpravidla zřejmé, zda je dítě pravák či levák)

5. Dítě by mělo být schopné rozlišovat zrakové a sluchové vjemy

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- rozlišuje a porovnává podstatné znaky a vlastnosti předmětů (barvy, velikost, tvary, materiál, figuru a pozadí), nachází jejich společné a rozdílné znaky
- složí slovo z několika slyšených slabik a obrázek z několika tvarů
- rozlišuje zvuky (běžných předmětů a akustických situací i zvuky jednoduchých hudebních nástrojů)
- rozpozná rozdíly mezi hláskami (měkké a tvrdé, krátké a dlouhé)
- sluchově rozloží slovo na slabiky (vytleskává slabiky ve slově)
- najde rozdíly na dvou obrazcích, doplní detaily

- rozlišuje jednoduché obrazné symboly a značky i jednoduché symboly a znaky s abstraktní podobou (písmena, číslice, základní dopravní značky, piktogramy)
- postřehne změny ve svém okolí, na obrázku (co je nového, co chybí)
- reaguje správně na světelné a akustické signály

6. Dítě by mělo zvládat jednoduché logické a myšlenkové operace a orientovat se v elementárních matematických pojmech

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- má představu o čísle (ukazuje na prstech či předmětech počet, počítá na prstech, umí počítat po jedné, chápe, že číslovka vyjadřuje počet)
- orientuje se v elementárních počtech (vyjmenuje číselnou řadu a spočítá počet prvků minimálně v rozsahu do pěti (deseti))
- porovnává počet dvou málopočetných souborů, tj. v rozsahu do pěti prvků (pozná rozdíl a určí o kolik je jeden větší či menší)
- rozpozná základní geometrické tvary (kruh, čtverec, trojúhelník atd.)
- rozlišuje a porovnává vlastnosti předmětů
- třídí, seskupuje a přiřazuje předměty dle daného kritéria (korálky do skupin podle barvy, tvaru, velikosti)
- přemýšlí, vede jednoduché úvahy, komentuje, co dělá („přemýšlí nahlas“)
- chápe jednoduché vztahy a souvislosti, řeší jednoduché problémy a situace, slovní příklady, úlohy, hádanky, rébusy, labyrinty
- rozumí časoprostorovým pojmům (např. nad, pod, dole, nahoře, uvnitř a vně, dříve, později, včera, dnes), pojmům označujícím velikost, hmotnost (např. dlouhý, krátký, malý, velký, těžký, lehký)

7. Dítě by mělo mít dostatečně rozvinutou záměrnou pozornost a schopnost záměrně si zapamatovat a vědomě se učit

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- soustředí pozornost na činnosti po určitou dobu (cca 10-15 min.)

- „nechá“ se získat pro záměrné učení (dokáže se soustředit i na ty činnosti, které nejsou pro něj aktuálně zajímavé)
- záměrně si zapamatuje, co prožilo, vidělo, slyšelo, je schopno si toto po přiměřené době vybavit a reprodukovat, částečně i zhodnotit
- pamatuje si říkadla, básničky, písničky
- přijme úkol či povinnost, zadaným činnostem se věnuje soustředěně, neodbíhá k jiným, dokáže vyvinout úsilí a dokončit je
- postupuje podle pokynů
- pracuje samostatně

8. Dítě by mělo být přiměřeně sociálně samostatné a zároveň sociálně vnímavé, schopné soužití s vrstevníky ve skupině

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- uplatňuje základní společenská pravidla (zdraví, umí požádat, poděkovat, omluvit se)
- navazuje kontakty s dítětem i dospělými, komunikuje s nimi zpravidla bez problémů, s dětmi, ke kterým pociťuje náklonnost, se kamarádí
- nebojí se odloučit na určitou dobu od svých blízkých
- je ve hře partnerem (vyhledává partnera pro hru, v zájmu hry se domlouvá, rozděluje a mění si role)
- zapojí se do práce ve skupině, při společných činnostech spolupracuje, přizpůsobuje se názorům a rozhodnutí skupiny
- vyjednává a dohodne se, vyslovuje a obhajuje svůj názor
- ve skupině (v rodině) dodržuje daná a pochopená pravidla, pokud jsou dány pokyny, je srozuměno se jimi řídit
- k ostatním dětem se chová přátelsky, citlivě a ohleduplně (dělí se o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělí si úlohy, všímá si, co si druhý přeje)
- je schopno brát ohled na druhé (dokáže se dohodnout, počkat, vystřídat se, pomoci mladším)

9. Dítě by mělo vnímat kulturní podněty a projevovat tvořivost

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- pozorně poslouchá či sleduje se zájmem literární, filmové, dramatické či hudební představení
- zaujme je výstava obrázků, loutek, fotografií, návštěva zoologické či botanické zahrady, statku, farmy apod.
- je schopno se zúčastnit dětských kulturních programů, zábavných akcí, slavností, sportovních akcí
- svoje zážitky komentuje, vypráví, co vidělo, slyšelo, dokáže říci, co bylo zajímavé, co jej zaujalo, co bylo správné, co ne
- zajímá se o knihy, zná mnoho pohádek a příběhů, má své oblíbené hrdiny
- zná celou řadu písní, básní a říkadel
- zpívá jednoduché písničky, rozlišuje a dodržuje rytmus (např. vytleskat, na bubínku)
- vytváří, modeluje, kreslí, maluje, stříhá, lepí, vytrhává, sestavuje, vyrábí
- hraje tvořivé a námětové hry (např. na školu, na rodinu, na cestování, na lékaře), dokáže hrát krátkou divadelní roli

10. Dítě by se mělo orientovat ve svém prostředí, v okolním světě i v praktickém životě

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- vyzná se ve svém prostředí (doma, ve škole), spolehlivě se orientuje v blízkém okolí (ví, kde bydlí, kam chodí do školky, kde jsou obchody, hřiště, kam se obrátit když je v nouzi apod.)
- zvládá běžné praktické činnosti a situace, s nimiž se pravidelně setkává (např. dovede vyřídit drobný vzkaz, nakoupit a zaplatit v obchodě, říci si o to, co potřebuje, ptá se na to, čemu nerozumí, umí telefonovat, dbá o pořádek a čistotu, samostatně se obslouží, zvládá drobné úklidové práce, je schopno se starat o rostliny či drobná domácí zvířata)
- ví, jak se má chovat (např. doma, v mateřské škole, na veřejnosti, u lékaře, v divadle, v obchodě, na chodníku, na ulici, při setkání s cizími a neznámými lidmi) a snaží se to dodržovat

- má poznatky ze světa přírody živé i neživé, lidí, kultury, techniky v rozsahu jeho praktických zkušeností (např. orientuje se v tělesném schématu, umí pojmenovat jeho části i některé orgány, rozlišuje pohlaví, ví, kdo jsou členové rodiny a čím se zabývají, rozlišuje různá povolání, pomůcky, nástroje, ví, k čemu jsou peníze, zná jména některých rostlin, stromů, zvířat a dalších živých tvorů, orientuje se v dopravních prostředcích, zná některé technické přístroje), rozumí běžným okolnostem, dějům, jevům, situacím, s nimiž se bezprostředně setkává (např. počasí a jeho změny, proměny ročních období, látky a jejich vlastnosti, cestování, životní prostředí a jeho ochrana, nakládání s odpady)
- přiměřeným způsobem se zapojí do péče o potřebné
- má poznatky o širším prostředí, např. o naší zemi (města, hory, řeky, jazyk, kultura), o existenci jiných zemí a národů, má nahodilé a útržkovité poznatky o rozmanitosti světa jeho řádu (o světadílech, planetě Zemi, vesmíru)
- chová se přiměřeně a bezpečně ve školním i domácím prostředí i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře), uvědomuje si možná nebezpečí (odhadne nebezpečnou situaci, je opatrné, neriskuje), zná a zpravidla dodržuje základní pravidla chování na ulici (dává pozor při přecházení, rozumí světelné signalizaci)
- zná faktory poškozující zdraví (kouření)
- uvědomuje si rizikové a nevhodné projevy chování, např. šikana, násilí.

8 Evaluace, autoevaluace školy

Evaluační proces je velmi důležitý ke zkvalitnění pedagogického působení. Každý zaměstnanec má možnost dávat v průběhu školního roku náměty, připomínky, nápady ke zlepšení podmínek školy. Na konci školního roku každý zaměstnanec dává písemné podklady, kde hodnotí oblast materiální, provozní, personální. Každý pedagog hodnotí písemně školní program, připomínky, náměty jsou zpracovány, po vzájemné konzultaci, do nové verze školního programu vždy na konci školního roku. Evaluace učitelek a třídních programů pomáhají evaluaci v rámci školy. Diskuse probíhá v rámci pedagogických a provozních porad.

Hodnocení školy se účastní také rodiče, a to připomínkami v průběhu celého roku na schůzkách, konzultačních hodinách. Další jejich hodnocení probíhá formou vyplňování anonymních dotazníků – kultura školy, dotazníky SCIO.

Evaluační systém v rámci školy dává odpovědi na otázky:

Je náš program dobrý, co je potřeba změnit?

Postupujeme profesionálně? (rodiče, instituce...)

Využíváme našich podmínek ve prospěch dětí?

Jsou naše plány a práce s nimi v pořádku?

Mají děti možnost vybírat si přiměřené činnosti?

Pedagogické a provozní porady

Pedagogické porady: 1krát/měsíc ve večerních hodinách + dle potřeby

denně si předávají učitelky informace o dětech

Provozní porady: každý pátek po obědě, jinak dle potřeby.

8.1 Systém evaluace mateřské školy

	1. FÁZE EVALUACE SBĚR INFORMACÍ			2. a 3. FÁZE EVALUACE ANALÝZA INFORMACÍ a PLÁN KROKŮ DO BUDOUCNA
CO budeme vyhodnocovat?	JAK (s pomocí jakých nástrojů) budeme sbírat informace o jevu, který vyhodnocujeme?	JAK ČASTO budeme provádět sběr informací?	KDO bude za sběr informací zodpovědný?	KDÝ a KDO provede rozbor nasbíraných informací a stanoví plán kroků do budoucna?

8.2 Oblasti evaluace

Materiální oblast

- Hodnocení vybavenosti pomůcek, školních tříd a zahrady

Personální oblast

- Personální podrobně rozpracované v kapitole Řízení MŠ

Pedagogická oblast

- Školní program, třídní program, hodnocení pedagogů, hodnocení dětí.

8.3 Pedagogická oblast

8.3.1 Evaluace školního programu

Připomínky, náměty shromažďujeme po celý rok. Školní program je vytvářen týmově, konzultace na pedagogických poradách (1krát/měsíc a dle potřeby).

8.3.2 Evaluace třídního programu

Evaluaci třídních plánů zpracovávají paní učitelky příslušné třídy do námi schváleného formuláře viz. NP č. 5 – *Aktuální příprava*, každý týden.

Na základě těchto týdenních hodnocení učitelka vyhodnotí písemně celý integrovaný blok (dále IB).

Co hodnotíme:

Naplnil se cíl programu, co se povedlo/nepovedlo?

Jaké byly podmínky vzdělávání?

Vyhovuje mně způsob učiva a jeho realizace?

Jak spolupracuji s kolegyněmi?

Jaké jsou výsledky vzdělávání?

Jak se nám daří sledovat individuální rozvoj dětí a hodnotíme jejich učebních pokroky.

Jak z těchto podkladů vytváříme individuální plán dětí.

(Projekty ve třídách zpracovávají paní učitelky příslušné třídy do různých typů formuláře:

Aktuální příprava (viz. přílohy č.16, 17, 18 – Aktuální příprava).

8.3.3 Hodnocení pedagogů

Hodnocení pedagogů probíhá na základě výsledků vzájemných hospitací mezi pedagogy, hospitací ředitelky u pedagogů, sebehodnocení.

Kritéria hodnocení:

- Přípravenost učitelky.
- Přípravenost pomůcek.
- Vzdělávací nabídka (*co pedagog dítěti nabízí*).
- Spoluvytváření pozitivního klima v MŠ.
- Týmová práce.
- Zodpovědnost, spolehlivost.
- Stabilita, odolnost.
- Vyjadřovací schopnosti.
- Společenské vystupování.
- Profesní znalosti a dovednosti a jejich soustavné prohlubování.
- Respektování potřeb a individuálních zvláštností dětí.
- Používání metod práce prožitkového učení.
- Kvalita vedení her.
- Využívání pobytu venku.
- Třídní kurikulum.
- Agenda.
- Příprava a účast akcí pro rodiče, společných akcí rodičů a dětí.
- Práce nad rámec pracovních povinností (+ studentky, pedagogické praxe).
- Samostatnost.

Stanovení bodových limitů pro zařazení do výkonových pásem

Bodování u každého kritéria:

1	2	3	4	5	
	vynikající				nedostatečné
1. pásmo	9 - 13 bodů		vynikající zaměstnanec		
2. pásmo	14 - 21 bodů		velmi dobrý zaměstnanec		
3. pásmo	22 - 29 bodů		slabý zaměstnanec		
4. pásmo	30 - 45 bodů		pro toto pracoviště nevhodný		

Sebehodnocení pedagogů

Každá učitelka přebírá vlastní zodpovědnost za kvalitu své práce, proto musí mít vlastní zpětnou vazbu. Musí umět zhodnotit svoji práci.

Odpovědět si na otázky:

Co se mi daří, co ne?

Co se mi líbí, co ne?

Co očekávám od druhých?

Co jsem udělal, nebo chci udělat, aby se situace zlepšila?

Jak se budu dál vzdělávat?

8.3.4 Hodnocení dětí

Základní rozdělení metod podle toho, pomocí jakých prostředků provádíme pedagogickou diagnostiku, jak zjistíme úroveň poznatků, získané kompetence dovednosti dítěte:

- pozorování – hlavně při volné hře
- explorační metody – dotazník, rozhovor, řízený rozhovor

- testy – didaktické, logopedické, motoriky, laterity – Orientační testy dynamické práce, Posuzování školní zralosti – pozorovací téma...
- orientační schopnosti smyslových orgánů
- rozbor a hodnocení výsledků: pracovních listů, výtvarných pracovních činností, sebeobslužných činností...
- diagnostika dítěte:

Libocká diagnostika do portfolia	NP č 6
Orientační test dynamické práce (Jiří Míka)	NP č. 7
Posuzování školní způsobilosti – pozorovací schéma	NP č. 8

Děti hodnotí všichni pedagogové a pořizují zápis – portfolio dítěte, který je k dispozici rodičům. U předškolních dětí je využíván Libocký předškolák - přípravný intenzivní program se vstupní i výstupní diagnostikou, který se následně předává rodičům. Možnosti diagnostiky – Libocká diagnostika do portfolia, Orientační dynamické práce (Jiří Míka), Posuzování školní způsobilosti – pozorovací schéma. (Viz NP č. 3, 4, 5)

9 Integrované bloky školního programu

1. Prázdniny skončily a jdeme do školy.
2. Barevný podzim.
3. Martin na bílém koni.
4. Libocký adventní čas.
5. Kouzla paní zimy.
6. V zdravém těle, zdravý duch
7. Libocká příroda se probouzí.
8. Hody, hody doprovody.
9. Hurá na kola.
10. Čáry máry ententýky pojedeme na prázdniny

9.1 Prázdniny skončily a jdeme do školy

Klíčové slovo: Kamarád

Cíl:

Integrovaný blok (IB) má za cíl úspěšnou adaptaci dětí na nové prostředí, vzájemné poznání dětí mezi sebou, nových kamarádů, veškerého personálu v mateřské škole a taktéž seznámení dětí s režimem a pravidly v mateřské škole. Vytváření příjemného prostředí a atmosféry ve třídě, v celé mateřské škole.

Navrhovaná nabídka činností:

Praktická forma seznámení se s prostředím mateřské školy, její organizací a zaměstnanci, společné rozmístění piktogramů po celé MŠ.

Představování dětí, znát své jméno, jméno kamaráda.

Činnosti zaměřené na podporu přátelství mezi dětmi, toleranci – praktické využití slov - prosím, děkuji, můžu tě požádat.

Společně stanovení pravidel ve třídě, v celé mateřské škole, na území zahrady, při pobytu venku mimo areál MŠ.

Seznámení se základními sebeobslužnými činnostmi, oblast hygieny, stolování, oblékání .

Seznámení s významem komunikačního kruhu, jeho realizací ve třídách.

Aktivity v komunikačním kruhu: rozhovory, vyprávění, básně k tématu, diskuze, zhodnocení činností, sebereflexe dětí.

Opakování a seznámení s hudebně – pohybovými hrami k tématu .

Zpěv známých písní, nácvik nových písní, rytmizace, hra na tělo.

Výtvarné činnosti dle zážitků, dle tématu.

Pracovní listy dle tématu.

Praktické využití zakoupených či námi zhotovených didaktických pomůcek.

Společenské hry.

Poslech četby na pokračování.

9.2 Barevný podzim

Klíčové slovo: Pomoc**Cíl:**

Integrovaný blok má za cíl hravou formou seznámit děti s podzimem. Bližší poznání v oblasti orientace ročního období. Pozorování a všímání si změn v přírodě. Seznámení s využitím podzimních plodů a přírodnin.

Navrhovaná nabídka činností:

Seznámení s novými básněmi, písněmi, opakování již naučených.

Výtvarné vyjádření dle prožitku, tématu, rozvíjení tvořivosti dětí.

Pozorování přírody, všímání si změn.

Rozvíjení kladného vztahu k přírodě.

Sbírání podzimních plodin, jejich využití, rozlišování, přípravování pokrmů, ochutnávání.

Sběr kaštanů pro jeleny z KRNAPu.

Seznámení s živou přírodou na podzim.

Prohlížení a hledání informací v knihách, encyklopediích a časopisech.

Pohybové hry.

Procházky po okolí, Obora Hvězda, Divoká Šárka, Libocký rybník.

Pobyty na zahradě.

Využití hudebních nástrojů.

Praktické využití zakoupených či námi zhotovených didaktických pomůcek.

Využití pracovních listů dle tématu.

Dodržování společenských pravidel při divadelním představení.

Hraní společenských her.

Návštěva domovů pro seniory - projekt „Babičko, dědečku, pojď si se mnou hrát“.

Aktivity v komunikačním kruhu: rozhovory, vyprávění, diskuze, zhodnocení činností, sebereflexe dětí.

Poslech četby na pokračování.

9.3 *Martin na bílém koni*

Klíčové slovo: Vcítění-empatie

Cíl: Cílem integrovaného bloku je snažit se pochopit potřeby a odlišnosti dětí se specifickými a výchovnými potřebami, potřeby seniorů, podpora mezigeneračních vztahů.

Navrhovaná nabídka činností:

Seznámení s pranostikami.

Seznámení s Legendou o sv. Martinovi.

Návštěva dětí v domovech pro seniory – společné tvoření, vánoční dílny.

Seznamování s historií Liboče.

Procházky po okolí , Obora Hvězda, Divoká Šárka, Libocký rybník.

Vánoční dílny, společné tvoření pro rodiče a přátele školy.

Prožij si chvíle s handicapem.

Výtvarné a pracovní činnosti dle tématu, prožitku.

Seznámení s novými básněmi, písněmi, opakování již naučených básní , písní.

Tanečky, pohybové hry.

Dvoufázový pobyt a pohyb dětí na zahradě.

Využití hudebních nástrojů, rytmizace.

Dodržování společenských pravidel při divadelním představení.

Prohlížení a hledání informací v knihách, encyklopediích a časopisech.

Pracovní listy.

Praktické využití zakoupených, či námi zhotovených didaktických pomůcek.

Poslech četby na pokračování.

9.4 Libocký adventní čas

Klíčové slovo: Rodina

Cíl:

Cílem integrovaného bloku je klidné prožití vánočního času, uvědomění si důležitosti společně strávených chvil, rodina , přátelé.

Navrhovaná nabídka činností:

Čertovská plavba na lodi.

Vánoční vystoupení dětí pro rodiče a přátele školy.

Poslech a zpěv vánočních písní a koled.

Výroba vánočních přání a dárečků pro své blízké.

Vánoční výzdoba MŠ.

Výtvarné činnosti směřující k vánoční tematice.

Pečení perníčků a vánočního cukroví, zdobení.

Divadelní představení v mateřské škole.

Slavnostní vánoční den, zpívání u stromečku, dárky, setkání u vánoční tabule s dětmi, zaměstnanci a pozvanými hosty.

Společné chvíle strávené u vánočního stroměčku.

Společně stanovená pravidla u použití nových hraček.

Praktické využití zakoupených, či námi zhotovených didaktických pomůcek.

Poslech četby na pokračování.

9.5 *Kouzla paní zimy*

Klíčové slovo: Radost

Cíl:

Cílem integrovaného bloku je radostné setkání po vánočních prázdninách, sdílení zážitků z Vánoc. Využití zimního počasí k bezpečnému, radostnému pohybu na sněhu. Maximální rozvíjení zimních pohybových aktivit.

Navrhovaná nabídka činností:

Dle počasí – sáňkování, bobování, klouzání, hry se sněhem.

Dvoufázový pobyt a pohyb dětí na zahradě.

Experimenty: vlastnosti sněhu, obtisky, stopy, zapouštění barev.

Básničky, písničky na danou tematiku.

Poslech hudby dle výběru.

Poslech četby na pokračování.

Výtvarné a pracovní činnosti na dané téma.

Praktické využití zakoupených či námi zhotovených didaktických pomůcek, stavebnic.

Společenské hry.

Využití vybraných programů na PC, tabletech, dotykové obrazovce.

Divadelní představení v mateřské škole.

9.6 *V zdravém těle, zdravý duch*

Klíčové slovo: Pohyb

Cíl:

Cílem integrovaného bloku je vést děti ke správnému životnímu stylu (strava, pitný režim, pohyb, hygienické návyky). Rozvoj psychické a fyzické zdatnosti. Cílem je také děti

seznámit s lidským tělem, jeho částmi a jak o něj pečovat. Seznámení děti s částmi lidského těla a jeho funkcemi.

Navrhovaná nabídka činností:

Prohlížení encyklopedií o lidském těle, skládání kostry, puzzlí.

Výtvarné a pracovní činnosti na dané téma.

Cviky na uvolnění těla, jóga, neurovývojová terapie.

Chůze po balanční dráze, pocitovém chodníčku.

Využití, zapojení, uvědomování si významu všech smyslů.

Básničky a písničky na dané téma.

Seznámení dětí s pyramidou výživy.

Akce : Medvídkova nemocnice , Nechci kazy, Dr. Očko, Záchranáři.

Pracovní list dle tématu.

Divadelní představení ve školce.

Hudebně pohybové hry s doprovodem, tanec.

Využití dalších didaktických pomůcek.

Využití vybraných programů na PC , tabletech, dotykové obrazovce.

Aktivity v komunikačním kruhu: rozhovory, vyprávění, diskuze, zhodnocení činností, sebereflexe dětí.

9.7 Libocká příroda se probouzí

Klíčové slovo: Život

Cíl: Cílem integrovaného bloku je snažit se pochopit změny v přírodě ve spojitosti s příchodem jarního období, nový život. Vést děti k potřebné péči o přírodu.

Navrhovaná nabídka činností:

Jarní úklid zahrady.

Sběr odpadků ve volné přírodě.

Setí semínek, sázení sazenic a následná péče o ně, rychlení větviček forsytie, vrby apod.

Příprava záhonků na zahradě.

Pozorování rostlin a drobného hmyzu pod lupou, práce s kapesními encyklopediemi (porovnávání a správné pojmenovávání).

Vývoj motýlů a následná péče o ně.

Zhotovení herbáře.
Prohlížení knížek, časopisů a encyklopedií.
Básničky a písničky na dané téma.
Hudebně pohybové hry s doprovodem, tanec.
Klidové činnosti při relaxační hudbě.
Využití dalších didaktických pomůcek.
Výtvarné a pracovní činnosti na dané téma.
Pracovní list dle tématu.
Společenské hry.
Divadelní představení ve školce.
Využití vybraných programů na tabletech.
Aktivity v komunikačním kruhu: rozhovory, vyprávění, diskuze, zhodnocení činností, sebereflexe dětí.

9.8 Hody, hody doprovody

Klíčové slovo: Tradice

Cíl: Cílem integrovaného bloku je seznámení dětí s lidovou kulturou, tradicemi a zvyky v období Velikonoc. Prožívání, sdílení společných zážitků s rodiči, přáteli školy a seniory.

Navrhovaná nabídka činností:

Aktivity v komunikačním kruhu: rozhovory, vyprávění, diskuze, zhodnocení činností, sebereflexe dětí.

Básničky a písničky na dané téma.

Lidové tance na dané téma.

Chvilky s hudebními nástroji.

Návštěvy domů pro seniory, společné tvoření, velikonoční dílny.

Velikonoční dílny pro rodiče, přátele školy.

Výtvarné a pracovní činnosti na dané téma.

Zdobení perníčků, malování kraslic, pečení tradičních pochoutek.

Využití didaktických pomůcek, stavebnic.

Nácvik velikonočních básniček, říkadel, písniček dle tématu.

Využití dalších didaktických pomůcek.

Pracovní list dle tématu.

Společenské hry.

Využití vybraných programů na PC , tabletech, dotykové obrazovce.

Poslech četby na pokračování.

Slavnostní velikonoční den, setkání u velikonoční tabule s dětmi, zaměstnanci a pozvanými hosty.

9.9 Hurá na kola

Klíčové slovo: Bezpečnost

Cíl: Cílem integrovaného bloku je prohlubování vědomostí dětí s pravidly bezpečného silničního provozu (BESIP) .

Navrhovaná nabídka činností:

Maximální využití dopravního hřiště na zahradě mateřské školy.

Rozvoj pohybových dovedností dětí.

Práce s didaktickým materiálem, konstruktivní stavby.

Komunikační kruh v mateřídouškové, bylinkové sedačce, nebo ve třídě.

Prohlížení knížek, atlasů, encyklopedií na dané téma.

Společenské hry.

Výtvarné a pracovní činnosti na dané téma.

Nácvik písní, básniček, říkadel na dané téma.

Další pohybové aktivity na zahradě.

Pracovní listy na dané téma.

Poslech četby na pokračování.

Využití vybraných programů na PC , tabletech, dotykové obrazovce.

9.10 Čáry máry ententýky pojedeme na prázdniny

Klíčové slovo: Poznávání

Cíl: Prohlubování vědomostí o odlišnostech různých národů a jejich kultur. Uvědomění si citového pouta k druhému.

Navrhovaná nabídka činností:

Hledání v atlasu světa, encyklopediích, knížkách, časopisech.

Práce s mapou.

Práce s globusem.

Komunikační kruh : rozhovory, poznatky, zážitky.

Práce s pohledy, obrázky.

Výtvarné a pracovní činnosti dle daného tématu.

Poslech četby na pokračování.

Společná oslava Dne dětí.

Příprava oslav.

Slavnostní den předškoláků: Imatrikulace dětí, setkání u slavnostní tabule s dětmi, zaměstnanci a pozvanými hosty, vyřazování předškoláků z MŠ, zahradní slavnost.

10 Průběžné projekty, činnosti, které prolínají celým pobytem v mateřské škole.

- K lepšímu pochopení pro děti jsou vytvořeny piktogramy.
- Projekty a činnosti se plní se po celý rok.

10.1 Podpora zdravého životního stylu

Očekávané výstupy:

- Naučit děti chápat zdravý životní styl (co je zdraví prospěšné, co není).
- Seznámit děti se základními hygienickými návyky.
- Podpora přirozeného pohybu dětí a relaxace (pobyt na zahradě).
- Podpora správného držení těla, koordinace pohybu, uvědomění si svého těla (Libočanka).
- Nácvik správného dýchání (flétna).
- Umět rozlišit vhodné oblečení dle počasí, prostředí a činností.
- Participovat na výchově a vzdělávání s rodiči.
- Zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí.
- Rozlišovat, co zdraví prospívá a co mu škodí.
- Mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, aktivního pohybu a zdravé výživy.

- Mít povědomí o některých způsobech ochrany zdraví a bezpečí.
- Seznámit děti se základy enviromentální výchovy – odpovědnému chování vůči přírodě, lidem i prostředí, ve kterém žijeme (třídění odpadu, sběr použitých elektrobaterií, elektrospotřebičů), péče o zahradu v různých ročních obdobích, bylinková spirála, mateřídoušková sedačka, levandulová vyhlídka, záhonky a následná péče o tyto zóny.
- Spolupráce s Gengel o.p.s., což je nezisková nevládní organizace, která usiluje o uchování starých, krajových, rodinných a podobných odrůd jako našeho společného kulturního dědictví.
- Uvědomění si, že svým správným přístupem můžeme pomoci např. charitativně ekologický sběr oblečení (KLOKTEX).

10.2 Externí podpora

- činnosti a aktivity nad rámec standardního chodu naší MŠ

10.2.1 Přednášky, program pro děti a rodiče, vyšetření

- Dr. Očko – vyšetření očí pro děti do 12ti let.
- Medvídkova nemocnice – program na podporu odbourávání strachu z lékařů, lékařských zákroků.
- Nechci kazy - Zdravé zoubky.
- Program „Záchranáři“.

10.2.2 Placené kroužky, kurzy

10.2.2.1 Keramika

Cílem kroužku je získat kladný vztah k umění a k řemeslu. Rozvíjet tvořivost, představivost a fantazii. Rozvíjet jemnou motoriku modelováním a tvarováním vlastníma rukama. Osvojit si základní keramické postupy jako je práce z volné ruky, válení, práce s plátem, vyrývání, využívání nástrojů (špejle, špachtle, lžice aj.) a povrchová úprava hlíny za pomoci glazury, engoby, písku, kamínků a jiných.

Keramiku mohou navštěvovat děti od 3 let a po dohodě s lektorkou děti se speciálními vzdělávacími potřebami. Lekce trvá 45 minut. Skupinu tvoří cca 10 dětí. Koná se v odpoledních hodinách.

Lektorka si děti vyzvedne a předá do příslušných tříd či na zahradu.

10.2.2.2 Libočanka

Cílem folklorního tanečního kroužku je seznámit jak děvčata, tak chlapce s tanečním folklórem na území České republiky. Folklór neznamena však pouze tanec, ale také zpěv lidových písní, poznání říkadel a básniček, či seznámení s tradiční folklorní muzikou a hudebními nástroji, typické pro folklór.

Vaše děti budou mít možnost v průběhu 16ti lekcí Libočanky se seznámit s lidovými tradicemi folklóru na území Valaška a Čech. Naučit se několik říkadel a především společně se naučit některé tance. Např. Dyž sem byl malučký, Dyby byla Morava, Pojd'te holky do oborky, Ševcovský, Uspávání panenek.

Libočanku mohou navštěvovat děti od 3 let a po dohodě s lektorkou děti se speciálními vzdělávacími potřebami. Lekce trvá 45 minut. Skupinu tvoří cca 10 dětí. Koná se v odpoledních hodinách.

10.2.2.3 Jóga

Jóga učí děti lépe vnímat své tělo a respektovat sebe i své okolí v nesoutěživém prostředí. Děti získávají pevnější a zdravější tělo, osvojí si jeho správné držení. Jóga zlepšuje rovnováhu a koordinaci, podporuje správné dýchání, kompenzuje jednostranné zatížení těla. Jóga je pro děti nejen velmi prospěšná, ale hlavně zábavná!

Jógu mohou navštěvovat děti od 3 let a po dohodě s lektorkou děti se speciálními vzdělávacími potřebami. Lekce trvá 45 minut. Skupinu tvoří 10 dětí. Koná se v odpoledních hodinách.

10.2.2.4 Plavání

Plavání se koná v Tuchlovicích, jedná se o celoroční plavání 1x týdně, kterým plníme všechny specifické cíle.

Zajištění:

Dozor: 8 pedagogů, ze začátku kurzu plavání jezdí 1 provozní zaměstnanec, a to dle potřeby tak, aby byl zabezpečen zdárný průběh plavání, děti se nestresovaly, po zaběhnutí pravidel jezdí jen pedagogický dozor. Počet pedagogů se může měnit v závislosti na počtu dětí.

Organizace:

1. Vedoucí kuchyně – připraví pití a kelímky pro plavce, do dvou označených igelitových tašek a odnese do připravených košů/tašek na podestě.
  - 1.taška, 1.oddělení, Mikro 1, zelené oddělení
  - 2. taška, 2.oddělení, Mikro 2, žluté oddělení
2. učitelka (6:30) příprava na svačinu – prostírání, hrnečky, talíře – příprava: 1. koš pro plavce z 1. odd. - rodiče malých dětí dávají plavecké věci do našich označených igelitových tašek a ty následně do připraveného koše/tašky.

3. 2. koš/tašku pro učitelky 1.oddělení, Mikra – 2 fény, náhradní koupací čepice, plavky, kapesníky, ručník, deka na zem a odnese na podestu ke schodišti.
4. 3. koš/tašku pro učitelky 2.oddělení - 2 fény, náhradní koupací čepice, plavky, kapesníky, ručník, deka na zem a odnese na podestu ke schodišti. 2 kbelíky – čůraní, nevolnost, vlhké kapesníky a odnese na podestu ke schodišti.
5. scházení všech dětí v přízemí hry předání neplavců učitelce z 1. odd., která je odvádí v 7:30 do své třídy, průběžné svačení plavců, třídní docházka + docházka plavání vytipování pomalých dětí, které pošle na WC a oblékat.
6. odchází z MŠ jako poslední: kontrola šatny, úklid nádobí do výtahu, nahlášení počtu plavců telefonem – autobus
7. 3. učitelka (8,00) pedagogický dozor při hře dětí ve třídě do 8,30 hodin. Odchod do šatny a pomoc při oblékání organizace proudového odcházení dětí.
8. 5., 6., 7., 8., učitelka (8:30) učitelky odnesou všechny koše/tašky pod schody hlavního vchodu před tím, než začnou ven vycházet děti. proudové řazení dětí venku, kontrola oblečení (batohy) řazení dětí – cca 10 dětí – učitelka odchází do autobusu, na její pozici nastupuje další učitelka.
9. Poslední tři učitelky odnesou koše/tašky do autobusu.4
10. Jízda autobusem – viz „Pravidla jízdy autobusem“ v kapitole 4.1.5. na straně 23-24.

Tuchlovice plavání – děti jsou rozděleny na 1.oddělení + mikro 1, 2.oddělení + mikro 2. do dvou šaten, před šatnami si děti zují obuv a dají do určených botníků, přechod do šatny. Učitelka, která jde do šatny první, nese koš/tašku rovnou do sprchy a pokládá deku na dlažbu mezi WC a sprchy (obě oddělení). Děti se svléknou, uloží oblečení do skříňky, jdou na WC.

1.oddělení + M1

Děti z 1.oddělení si najdou svoji tašku se značkou, děti z mikro 1 si vyndají věci z batohu. Obléknou si plavky, připraví koupací čepici a ručník odloží na topení ve sprše, tašky a batohy zůstanou v koši ve sprše. Řadí se do dvou „hadů“ – jeden had – děti s koupacími čepicemi – čepice nasazují dvě učitelky. Druhý had – děti na sprchování – děti se osprchují, vezmou si svůj ručník seřadí se do hada a s jednou učitelkou odchází k bazénu, kde si sednou na určené místo na ručník, židličky.

2.oddělení + M2

Obléknou si plavky, připraví si ručník a čepici (batož zůstane na polici u sušáku na vlasy). Ve sprše odloží ručník na topení. Řadí se do dvou „hadů“ – jeden had – děti s koupacími čepicemi – čepice nasazují dvě učitelky. Druhý had – děti na sprchování – děti se osprchují, vezmou si svůj ručník seřadí se do hada a s jednou učitelkou odchází k bazénu, kde si sednou na určené místo na židličky.

Předání dětí plavčicím. Po celou dobu plavání jsou učitelky přítomné, v případě nutnosti, odvádí děti na WC.

1.oddělení + M1

Po plavání předají plavčice děti učitelkám a děti odchází do sprch, sundají si plavky, ty uklidí do své tašky, s pomocí učitelky. Nechají si koupací čepici – osprchují se, utrou, případně namažou – uklidí ručník a čepici opět do tašky. Vypijí připravené pití a jdou se sušit do místnosti s fény. Děti, které se vysuší, jdou se oblékat, přejdou do chodby s obuví a čekají na proudové odcházení s učitelkou.

2.oddělení + M2

Po plavání předají plavčice děti učitelkám a děti odchází do sprch. Děti se napijí, nechají si koupací čepici, svléknou si plavky – osprchují se, utrou, případně namažou, jdou se sušit do místnosti s fény, kde si uklidí mokré věci do batohu. Po vysušení vlasů se jdou oblékat.

(Proudové odcházení = děti, které jsou hotové – odchází s první učitelkou do autobusu, učitelka oznámí další učitelce počet odcházejících dětí –situace se opakuje.) Poslední učitelky kontrolují šatny a chodbu.

Plánování skříněk je podrobněji v NP č. 13.

10.2.2.5 Hravé lyžování – týdenní kurz lyžování pro děti

Výjezdový lyžařský kurz pro děti od 4 let v Chotouni. Jedná se o 5denní výjezdový lyžařský kurz (Po-Pá) pro začátečníky i pokročilé v odpoledních hodinách - 2 hod. lyžování denně. Výuka probíhá ve skupinkách rozdělených dle věku a výkonnosti. Odjezd i příjezd je zajištěn autobusem z ulice Evropská. Děti jsou po celou dobu v doprovodu pedagogů. Pro přezutí a odpočinek je připraven krytý prostor.

10.2.2.6 Angličtina

Angličtina probíhá 1x týdně v odpoledních hodinách, skupina dětí je složena z cca 10+ dětí a konverzuje 45 minut s rodilým mluvčím.

10.2.3 Enviromentální oblast

Zapojení rodičů:

- Sběr dešťové vody do barelů.
- Péče o zahradu, bylinkovou zahrádku.
- Gengel, pěstování geneticky neupravovaných rostlin.
- Třídění odpadu.
- Zapojení do programu „Jde o děti“ s výživovou poradkyní Evou Kalembovou.
- Sběr baterií.
- Sběr oblečení do textilního kontejneru.

10.3 Interní podpora

- činnosti, aktivity vyplývající ze standardního chodu naší MŠ
- interní podpora je zabezpečování pedagogickou a nepedagogickou činností

10.3.1 Pedagogická činnost:

- Základní hygienické návyky.
- Péče o chrup.
- Pohybové chvílky.
- Relaxace, odpočívání – podle potřeby dětí, po dohodě s rodiči.
- Relaxační chodník.
- Enviromentální výchova – zapojení do programu „Skutečně zdravá školka“, které musí splňovat přísná kritéria šetřivá k přírodě (např.: používání ekologických prostředků, kompostování odpadu, třídění odpadu, údržba zahrady, péče o bylinkovou spirálu, zařazení do programu Gengel, pěstování geneticky neupravovaných rostlin, sběr dešťové vody.).
- Škola v přírodě se sportovním zaměřením.
- Cvičení – v rámci projektu zdravé nohy.
- Každodenní pobyt venku - řídí se dle rozptylových podmínek, denní sledování www.chmu.cz , realizovaný na zahradě MŠ či formou procházky v okolí MŠ, po celý rok chodíme 2x denně.
- Dopolodní pobyt venku, za každého počasí, na základě vhodného ovzduší, zahrada nebo mimo areál mateřské školy.
- Odpolední pobyt venku probíhá pouze na zahradě:
  - v sychravém počasí pouze řízené činnosti, které jsou vedené pedagogem;
  - v období horka: osvěžování sprchou, pítko, mazání krémem s faktorem.

Zahrada

Zahrada je rozdělena do zón (*nákres viz. příloha č. 7 – zóny zahrady*):

- Relaxační, klidová zóna: líska, přírodní nábytek, stany, místo na odpočinek, relaxaci.
- Vzdělávací zóna: stolky pod lískou.
- Sportovní zóna: kopec, fotbalové hřiště, líska.
- Herní zóna – pískoviště, houpačky, průlezka.

10.3.2 Nepedagogická činnost

- Denní zapínání horského sluníčka, využíváme jako prevenci proti nemocem.
- Používání jednorázových papírových kapesníků, ručníků.
- Dezinfekce vhodná pro alergiky, přidává se do mýdla v období zvýšené nemocnosti dětí, do vody na stírání, vytírání.
- Stravování, vyvážená strava dle spotřebního koše: minimální solení a slazení, slazení medem, třtinovým cukrem, stévií, používání BIO hovězího masa, pitný režim, po celý den s možností výběru, neomezený přístup k pití, na zahradě je k dispozici pítko, využití zázvoru v podzimním a zimním období, používání potravin bez škodlivých emulgátorů, uzeniny nejsou zařazovány do jídelníčku, mimořádně kvalitní šunka, možnost bezlepkové stravy či jiných diet (bezlepková aj.), zdravá odměna – výroba křížal, využití bylinek z bylinkové spirály.

10.4 BESIP

Celoroční projekt, který slouží k získání správných návyků, vědomostí a zkušeností z oblasti.

Bezpečnost silničního provozu je projektem naší mateřské školy, ve kterém se děti výchovně vzdělávacím procesem seznamují, učí a prakticky mají možnost procvičovat dodržování pravidel silničního provozu – dopravní hřiště na zahradě.

Velmi důležité je přirozenou, hravou formou dětem vštěpovat ukázněnost, vztah ke zdraví, opatrnost k ostatním, ale i k sobě samém. Po dobu stavby slouží dopravní hřiště jako hrací plocha.

Možnosti vzdělávacího procesu:

10.4.1 Interní podpora

Pohybové hry, relaxační hry, didaktické pomůcky, stavebnice, stavby – silnice, dopravní koberce, autíčka, dopravní prostředky, společenské hry, výtvarné a pracovní činnosti, hledání v encyklopediích, knihách.

10.4.2 Externí

Pobyt na zahradě, využívání dopravního hřiště – po dobu stavby slouží dopravní hřiště jako hrací plocha., procházky po blízkém okolí, akce mimo areál mateřské školy – plavání, návštěva divadla, návštěvy Domovů pro seniory, vypouštění bažantů či zajíců v Divoké Šárce.

10.4.3 Dopravní hřiště

Po dobu stavby slouží dopravní hřiště jako hrací plocha.

10.4.4 Procházky po blízkém okolí

Mimo areál MŠ musí být vždy minimálně 2 pedagogové – jeden vpředu, jeden vzadu.

- Každé dítě má bezpečnostní a reflexní vestu.
- Pedagog musí mít terčík.
- Chůze ve dvojicích.
- Řazení dvojic vpravo.
- Sledování dopravních situací a dopravních značek.

10.5 Využití ICT v MŠ

Tablety, dotyková interaktivní obrazovka. Počítačové programy používáme jako jednu z dalších pomůcek při výchově a vzdělávání dětí. Důležité je respektovat věk dítěte, volit programy krátkodobé, přiměřené věku a dodržovat krátkou dobu práce u počítače, tabletů a dotykové interaktivní obrazovky. Děti mají volný přístup k ICT, ale musí dodržovat jasná pravidla:

Tablety:

- Dítě si zahraje 1 hru
- Děti se nestrkají, hraje jedno dítě
- Pracují v daném programu (samy si nepřepínají)

Dotyková obrazovka:

- Dítě si zahraje 1 hru
- Děti se nestrkají, mohou hrát 2 děti
- Pracují v daném programu (samy si nepřepínají)

Robotika v MŠ:

- Programovatelné myši, roboti.
- Speciální desky s výukovým materiálem
- Dítě si zahraje 1 hru
- Děti se nestrkají, hraje jedno dítě
- Mohou kooperovat společně

Kouzelné čtení

- Albi tužka
- Tematické knihy
- Využití při LOGO chvilkách
- Albi tužku ovládá vždy jen jedno dítě, mohou se střídat

Pomůcky v rámci digitalizace v MŠ

Elektronická stavebnice Boffin 100

- Okruh sestavují maximálně 3 děti
- Děti se nestrkají, postupuje se podle návodu
- Mohou kooperovat společně

3D Pero

- Pero ovládá vždy jen jedno dítě
- S náplněmi pomáhá pedagog

11 Péče o děti v naší MŠ

11.1 Adaptace dětí

Děti s rodiči mají možnost i před nástupem do MŠ navštěvovat naši školní zahradu a hrát si na ní, účastnit se akcí školy, které pořádá naše MŠ, zároveň chodit do kroužku pro rodiče a děti, které ještě nechodí do MŠ, každý čtvrtek „Pojďte mezi nás“.

Po nástupu do MŠ má možnost rodič být s dítětem a zapojit se spolu s ním do našich činností. Kdykoliv rodič může přijít navštívit dítě v MŠ po dohodě s učitelkami, účastnit se akcí, které pořádáme pro děti.

11.2 Neuro-vývojová stimulace ve školní praxi – Pohybem se učíme®

11.2.1 Obecné informace

Základ Neuro-vývojové stimulace (NVS) ve školní praxi tvoří Neuro-vývojová terapie. Testy i cviky vychází z psychomotorického vývoje dítěte a jsou přizpůsobeny tak, aby mohly být dobře používány i pro větší skupiny dětí. S Neuro-vývojovou stimulací mohou pracovat odborníci, jako jsou logopedi, psychologové, pedagogové a speciální pedagogové poté, co úspěšně absolvují úvodní teoretický kurz a pokračovací praktický kurz Neuro-vývojové stimulace u Institutu neuro-vývojové terapie a stimulace.

Program je rozdělen do 30 týdnů, ale samozřejmě je možné podle potřeby cviky cvičit déle. Cviky se dělají každý školní den, přibližně 5-10 minut (například před začátkem učení). Program NVS je použitelný pro celé třídy, nejen pro děti se zjevnými problémy učení.

Cviky jsou různé, od jednoduchého zvedání hlavy až po lezení a používání všech částí těla najednou. Cviky se dělají plynulým a kontrolovaným způsobem. Cviky často napodobují pohybové vzorce 6. - 9. měsíčního dítěte, které jsou základem pro všechny další cílené pohyby, jako jsou například pohyby jemné motoriky. Hodně cviků se provádí vleže na zemi, což pomáhá při rozvoji správného držení hlavy a těla, protože to je základ pro správné držení těla v pozdějším věku. Zlepšujeme schopnost používání a rozlišování levé a pravé strany těla, stejně tak i horní a dolní části těla (což je základní předpoklad pro správnou koordinaci).

Mezi nejdůležitější principy NVS patří to, že u dětí nejdříve začínáme rozvíjet rovnováhu a kombinujeme inhibici primárních reflexů se zlepšením senzorní integrace, a až později přidáváme další dovednosti. Dalším důležitým principem je to, že NVS využívá přirozený

kraniokaudální směr vývoje, to znamená směr od hlavy dolů. Bez toho, abychom správně drželi hlavu, se správně nevyvinou ani další pohybové stereotypy.

11.2.2 Symptomy

Je mnoho možných symptomů přetrvávajících primárních reflexů. Každý primární a přechodný reflex ovlivňuje něco jiného. Navíc, pokud jeden reflex přetrvává, vadí i ostatním primárním a přechodným reflexům. To znamená, že primární reflex, který je v nás nejsilněji přítomen, vyvolá nejsilnější problémy, ale symptomy mohou působit i ostatní přetrvávající primární a přechodné reflexy, i když v menší míře.

Možné symptomy přetrvávajících primárních reflexů:

- pozdě mluví (po 18 měsících),
- pomočování i po dovršení 5 let věku,
- cucá palec až do 5 let nebo déle,
- problém naučit se oblékat (knoflíčky, tkaničky apod.),
- problém naučit se jezdit na kole,
- nemoc z pohybu (kinetóza): bolesti hlavy nebo zvracení při cestování autem, lodí nebo letadlem,
- strach z výšky, problémy s rovnováhou,
- nedokáže sedět v klidu (až do věku 11-12 let),
- problém naučit se číst a/nebo psát,
- špatná koordinace oko-ruka, špatná vizuální percepce,
- píše s nataženou rukou nebo křečovitým držením tužky,
- píše s tváří opřenou o desku stolu nebo si podpírá hlavu rukou,
- často sedí na patách nebo na jedné skrčené noze,
- zakrývá si jedno oko rukou,
- při psaní si podpírá hlavu rukou,
- lateralita nad 8 let věku,

- problémy s koordinací při tělesných cvičeních (např. u kotoulů, stojí na rukou, šplhu na laně aj.),
- problémy naučit se hodiny (analogové),
- problémy naučit se plavat,
- problémy řeči a artikulace,
- časté problémy ORL,
- začarovaný kruh hyperaktivity a únavy,
- hypotonus nebo hypertonus svalů, problémy s držáním těla,
- přecitlivělost na světlo a nebo na zvuky,
- extrémní psychická labilita, lekavost,
- alergie, nepřiměřená reakce na léky.

11.2.3 Přehled cvičení dle týdnů – ukázka 1. – 10. týden:

1. týden

Základní charakteristika cviků:

Cvik na zlepšení rovnováhy a koncentrace, zklidňuje dech.

Cvik na inhibici Moorova reflexu a zlepšení rovnováhy.

Pomáhá inhibovat TLR, posílí vzpřimovací reakce.

Břišní dýchání s plyškem na břicho pomáhá plně využít kapacitu plic, zklidňuje a uvolňuje napětí v těle.

2. týden

Základní charakteristika cviků:

Cvik na zlepšení rovnováhy a koncentrace, zklidňuje dech.

Pomáhá inhibovat TLR, posílí vzpřimovací reakce.

Cvik na inhibici Moorova reflexu a zlepšení rovnováhy.

Břišní dýchání s plyškem na břicho pomáhá plně využít kapacitu plic, zklidňuje a uvolňuje napětí v těle.

3. týden

Základní charakteristika cviků:

Cvik na zlepšení rovnováhy a koncentrace, zklidňuje dech.

Cvik na inhibici Moorova reflexu a zlepšení rovnováhy.

Pomáhá inhibovat TLR, posílí vzpřimovací reakce.

Při stresu se stáhnou lýtkové svaly. Tento cvik pomáhá uvolnit tyto svaly a tím i snížit stres. I hyperaktivním dětem tento cvik často velice pomáhá se zklidnit.

4. týden

Základní charakteristika cviků:

Cvik na zlepšení rovnováhy a koncentrace, zklidňuje dech.

Inhibuje Moorův reflex, TLR a pomáhá zlepšit rovnováhu. Výborný cvik i na břišní svaly a hluboký stabilizační systém.

Pomáhá inhibovat TLR, posílí vzpřimovací reakce.

Při stresu se stáhnou lýtkové svaly. Tento cvik pomáhá uvolnit tyto svaly a tím i snížit stres. I hyperaktivním dětem tento cvik často velice pomáhá se zklidnit.

5. týden

Základní charakteristika cviků:

Cvik na zlepšení rovnováhy, zlepšení koncentrace a bodymap.

Inhibuje Moorův reflex, TLR a pomáhá zlepšit rovnováhu. Výborný cvik i na břišní svaly a hluboký stabilizační systém.

Pomáhá inhibovat TLR, posílí vzpřimovací reakce.

Při stresu se stáhnou lýtkové svaly. Tento cvik pomáhá uvolnit tyto svaly a tím i snížit stres. I hyperaktivním dětem tento cvik často velice pomáhá se zklidnit.

6. týden

Základní charakteristika cviků:

Cvik na zlepšení rovnováhy, zlepšení koncentrace a bodymap.

Inhibuje Moorův reflex, posiluje břišní svaly a hluboký stabilizační systém.

Inhibuje TLR, posílí vzpřimovací reakce a bodymap.

Šíjové svaly mají vliv na proprioreceptory uší. Když se uvolní šíjové svalstvo,lepší se i sluch. Pomáhá zklidnit a uvolnit se. Dále má vliv na ATŠR.

7. týden

Základní charakteristika cviků:

Cvik na zlepšení rovnováhy, zlepšení koncentrace a bodymap.

Inhibuje Moorův reflex, posiluje břišní svaly a hluboký stabilizační systém.

Inhibuje TLR, posílí vzpřimovací reakce a bodymap.

Šíjové svaly mají vliv na proprioreceptory uší. Když se uvolní šíjové svalstvo,lepší se i sluch. Pomáhá zklidnit a uvolnit se. Dále má vliv na ATŠR.

8. týden

Základní charakteristika cviků:

Cvik na zlepšení rovnováhy a koordinace.

Inhibuje ATŠR, uvolňuje rameno, loket a zápěstí a zlepšuje jemnou motoriku.

Inhibuje TLR přes Landau reflex.

Cvik pomáhá uvolnit krční páteř a zlepšuje schopnost překročit pomyslnou střední čáru těla.

9. týden

Základní charakteristika cviků:

Cvik na zlepšení rovnováhy.

Inhibuje ATŠR, uvolňuje rameno, loket a zápěstí a zlepšuje jemnou motoriku.

Inhibuje TLR přes Landau reflex.

Cvik pomáhá uvolnit krční páteř a zlepšuje schopnost překročit pomyslnou střední čáru těla.

10. týden

Základní charakteristika cviků:

Cvik na zlepšení rovnováhy.

Cvik na inhibici ATŠR a zlepšení koordinace ruka – oko.

Inhibuje TLR přes Landau reflex.

Pomáhá zklidnit se a zlepšit soustředění.

Neurovývojová stimulace - rychlý přehled cviků:

1. týden	Mlýn, sluníčko, štěně, houpání na vlnách
2. týden	Mlýn, sluníčko, štěně, houpání na vlnách
3. týden	Mlýn s hlavou v předklonu, sluníčko, štěně, pumpa
4. týden	Mlýn s hlavou v předklonu, kytka, zvědavé štěně, pumpa
5. týden	Provazochodec, kytka, zvědavé štěně, pumpa
6. týden	Provazochodec, kytka ve větru, nepokojné štěně, sova
7. týden	Provazochodec se zavřenýma očima, kytka ve větru, nepokojné štěně, sova
8. týden	Skákání na jedné noze, bagr, letadlo, zvonek
9. týden	Stoj na jedné noze, bagr, letadlo, zvonek
10. týden	Stoj na jedné noze, loutka, letadlo, ohříváč mysli
11. týden	Váha, loutka, letadlo, ohříváč mysli
12. týden	Váha, loutka, lachtan, parní válec
13. týden	Váha, loutka křížem, lachtan, parní válec
14. týden	Podřep jednož, loutka křížem, lachtan, parní válec
15. týden	Podřep jednož, loutka křížem plus otázky, lachtan do šikmého sedu, parní válec
16. týden	Podřep pokrčmo, křížové pohyby, lachtan do šikmého sedu s pokyny, kočičí uši
17. týden	Podřep pokrčmo, křížové pohyby, lachtan do šikmého sedu s pokyny, kočičí uši
18. týden	Zrcadlo, křížové pohyby, lachtan do sedu plus kyvadlo, soví oči
19. týden	Zrcadlo, válení sudů, kyvadlo, soví oči
20. týden	Zrcadlo, válení sudů, kyvadlo, sloní uši
21. týden	Joga strom, válení sudů, lodičky, sloní uši
22. týden	Joga strom, krokodýl, lodičky a opakování kyvadlo, sloní uši
23. týden	Joga strom, krokodýl, lodičky, obrovské zívnutí
24. týden	Holubička, voják, kočka, obrovské zívnutí
25. týden	Holubička, voják, kočka, obrovské zívnutí
26. týden	Holubička, lezení – 3 bodové, zvědavá kočka, odpočívající tygr
27. týden	Tanečnice, lezení – 3 bodové, zvědavá kočka, odpočívající tygr
28. týden	Tanečnice, lezení, zvědavá kočka, odpočívající tygr
29. týden	Tanečnice, lezení, zvědavá kočka, hod' to – chyt' to
30. týden	Tanečnice, zvědavá kočka, tleskáme!, hod' to – chyt' to

11.3 Předškolní děti

Všechny předškolní děti jsou zařazeny do přípravného intenzivního programu Libocký předškolák (dále LP).

11.3.1 LP (Libocký předškolák)

Cílem programu je rozvíjet znalosti a dovednosti u dětí tak, abychom jim usnadnili vstup do základní školy. Kurz se také zaměřuje na celkové zlepšení koncentrace pozornosti dítěte a na pomalý nástup pravidelné domácí přípravy, která se vyžaduje od počátku první třídy. Kurz se skládá z 80 lekcí, každá lekce trvá přibližně 30-45 min. Jednotlivé lekce probíhají v prostorách mateřské školy. Ve skupině bývá 8-10 dětí, vždy je to přizpůsobené podle celkového počtu předškoláků ve školce. Každý den je jiná oblast a vede jí jiná paní učitelka.

Zaměření programu:

- Práce s chybou – vše se dá napravit, najít řešení.
- Umět si říci o pomoc, o vysvětlení.
- Umět pracovat ve skupině – pomoci kamarádovi, kooperovat, vymyslet řešení, rozhodnout o výsledku, prosadit se, respektovat rozhodnutí
- V přiměřené míře prosazovat svůj názor
- Podpora všech těchto oblastí vede k rozvoji velmi důležité oblasti – *sociální*. Tato oblast je ve školce nenahraditelnou součástí přípravy na školu. Především proto, že skupina dětí umožňuje jedinci zkoušet různé role, upevňovat si své místo a rozvíjet sociální dovednosti.

Děti si na Libockém předškolákově trénovaly ty dovednosti, které potřebují pro osvojení čtení, psaní a počítání a socializaci ve škole. Nejvýznamnější při zvládnutí nové role a nové situace pro dítě je jeho rodina. Přátelské vztahy, vzájemná důvěra, pochopení, pochvala a pohlazení jsou pro dítě nejlepším předpokladem pro zvládnutí dalšího kroku. Tak jako dosud v MŠ jsou pedagogové v ZŠ připraveni pomoci Vašemu dítěti i Vám s přípravou školáka do života.

Kurz je zdarma, hradí se pouze pracovní materiály – kopírování, desky, papíry a dále podle podmínek MŠ. **Libocký předškolák** je podrobně rozpracován v *NP č. 9 Začátek programu*

11.4 Individuální vzdělávání dítěte

(výňatek ze školního řádu)

Zákonný zástupce dítěte, které bude plnit povinnost předškolního vzdělávání individuálním vzděláváním dítěte, je povinen oznámit tuto skutečnost řediteli spádové mateřské školy.

Oznámení je povinen učinit nejpozději 3 měsíce před počátkem školního roku, kterým začíná povinnost předškolního vzdělávání dítěte (§ 34a odst. 4).

Oznámení zákonného zástupce o individuálním vzdělávání dítěte musí obsahovat:

- a) jméno, popřípadě jména, a příjmení, rodné číslo a místo trvalého pobytu dítěte, v případě cizince místo pobytu dítěte
- b) uvedení období, ve kterém má být dítě individuálně vzděláváno
- c) důvody pro individuální vzdělávání dítěte (§ 34b odst. 2)

Ředitel mateřské školy předá zákonnému zástupci dítěte přehled oblastí, v nichž má být dítě vzděláváno (§ 34b odst. 3).

Ředitel mateřské školy dohodne se zákonným zástupcem dítěte:

- a) Způsob ověření (přezkoušení dítěte v mateřské škole)
- b) Termíny ověření, včetně náhradních termínů: termíny bývají v prvním týdnu v listopadu a pak v 3. týdnu v listopadu. Rodič musí být seznámen v průběhu října.

Zákonný zástupce dítěte je povinen zajistit účast dítěte u ověření (§ 34b odst. 3).

Ukončení individuálního vzdělávání dítěte:

Ředitel mateřské školy ukončí individuální vzdělávání dítěte, pokud zákonný zástupce dítěte nezajistil účast dítěte u ověření, a to ani v náhradním termínu (§ 34b odst. 4).

Výdaje spojené s individuálním vzděláváním dítěte hradí zákonný zástupce dítěte, s výjimkou speciálních kompenzačních pomůcek a výdajů na činnost mateřské školy, do níž bylo dítě přijato k předškolnímu vzdělávání (§ 34b odst. 7).

11.4.1 Metody a organizace přezkoušení dítěte

Metody: Pozorování, při kterém učitelka bude zapisovat své poznatky do dotazníku – diagnostiky (viz. příloha) své postřehy. Zadávání úkolů při hře dle dotazníku - diagnostiky, kresba postavy.

Portfolio dítěte: Součástí bude vyplněný dotazník, kresba postavy, postřehy, doporučení, podpis rodičů.

11.5 Péče o děti s odkladem školní docházky (dále jen OŠD)

Spolupráce se školní psycholožkou, speciálním pedagogem naší MŠ, dalšími odborníky a rodiči. Využití specializovaných programů HYPO, MAXÍK a další.

Tvorba individuálních plánů. Zapojení do LP.

11.5.1 Spolupráce se školní psycholožkou

Školní psycholožka pravidelně navštěvuje MŠ jedenkrát do měsíce na celé dopoledne. Dětem je zpracováván individuální plán na základě podkladů školní psycholožky, či pracovníků SPC. Po doporučení školní psycholožky, SPC a rodiči jsou některé děti zařazené do speciální třídy s nižším počtem dětí. Po dohodě se školní psycholožkou a rodiči je možné navštěvovat speciálního pedagoga, který pracuje v naší mateřské škole a využívá program pro předškolní děti: Maxík, Kuprev a další. Je potřeba velmi úzce spolupracovat s rodiči, od kterých musí být písemný souhlas o činnosti školního psychologa na škole.

11.5.2 Maxík

Individuální stimulační program pro děti před vstupem do ZŠ, zaměřený zejména na rozvoj grafomotoriky a psychomotorické koordinace.

11.5.3 Kuprev

Individuální preventivní program pro děti od 4 let, posilující orientaci dítěte v okolním světě.

11.5.4 HYPO (autor Doc. Michalová) – individuální program pro dítě

HYPO

Hlavním cílem je prevence školní neúspěšnosti rozvoj dovedností potřebných ke zvládnutí nároků, které jsou na děti v prvních ročnících kladeny.

Komu je určen HY – hyperaktivní, hypoaktivní děti.

PO – dětem s poruchou pozornosti.

Jedná se zejména o děti s diagnózou ADHD, ADD. Program je koncipován tak, že se dá přizpůsobit potřebám každého konkrétního dítěte, s drobnými úpravami se dá použít u dítěte s lehkou mentální retardací, preventivně k procvičování dílčích dovedností u dětí bez postižení.

Je potřeba intenzivní zapojení rodičů.

12 Systém péče o děti s přiznanými podpůrnými opatřeními

(výňatek ze školního řádu)

12.1 Podpůrná opatření prvního stupně

Ředitel mateřské školy rozhodne o poskytování podpůrných opatření prvního stupně bez doporučení školského poradenského zařízení i bez informovaného souhlasu zákonného zástupce. Tím není dotčeno právo zákonného zástupce na informace o průběhu a výsledcích vzdělávání dítěte (§ 21 školského zákona).

Učitel mateřské školy zpracuje plán pedagogické podpory, ve kterém bude upravena organizace a hodnocení vzdělávání dítěte včetně úpravy metod a forem práce a projedná jej s ředitelem školy. Pokud by nepostačovala podpůrná opatření prvního stupně (po vyhodnocení plánu pedagogické podpory) doporučí ředitel školy využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení za účelem posouzení speciálních vzdělávacích dítěte (§ 16 odst. 4 a 5 školského zákona a § 2 a § 10 vyhlášky č. 27/2016 Sb.)

12.2 Podpůrná opatření druhého až pátého stupně

Podmínkou pro uplatnění podpůrného opatření 2 až 5 stupně je doporučení školského poradenského zařízení a s informovaným souhlasem zákonného zástupce dítěte. K poskytnutí poradenské pomoci školského poradenského zařízení dojde na základě vlastního uvážení zákonného zástupce, doporučení ředitele mateřské školy nebo OSPOD.

Ředitel školy určí učitele odpovědného za spolupráci se školským poradenským zařízením

v souvislosti s doporučením podpůrných opatření dítěti se speciálními vzdělávacími potřebami (11 vyhlášky č. 27/2016 Sb.), v naší mateřské škole je ustanoven koordinátor inkluze. Ředitel školy zahájí poskytování podpůrných opatření 2 až 5 stupně bezodkladně po obdržení doporučení školského poradenského zařízení a získání informovaného souhlasu

zákonného zástupce. ŠPZ vydá zprávu a doporučení, které doručí zákonnému zástupci a doporučení i mateřské škole.

Ředitel školy průběžně vyhodnocuje poskytování podpůrných opatření, nejméně však jedenkrát ročně, v případě souvisejících okolností častěji. Ukončení poskytování podpůrného opatření 2 až 5 stupně je-li z doporučení školského poradenského zařízení zřejmé, že podpůrná opatření 2 až 5 stupně již nejsou potřeba. V takovém případě se nevyžaduje informovaný souhlas zákonného zástupce, s ním se pouze projedná (§ 16 odst. 4 školského zákona a § 11, § 12 a § 16 vyhlášky č. 27/2016 Sb.)

Základní postupy před a při poskytování podpůrných opatření II. – V. stupně, stejně tak i ukončení jejich poskytování, jsou uvedeny ve školském zákoně a ve vyhlášce č. 27/2016 Sb. v platném znění a nelze se od nich odklonit.

Důležitá je tvorba týmu, která participuje na výchově a vzdělávání dítěte. Tým tvoří učitelé, rodiče, SPC, PPP a další odborná pracoviště.

Děti jsou zařazovány do speciální třídy s menším počtem dětí, na základě odborného vyšetření, ale také do běžné třídy MŠ – záleží na druhu postižení a dítěti.

Cílem tohoto týmu je vytvořit individuální plán pro dítě, zajistit podmínky pro jeho naplnění a zajistit vhodné kompenzační pomůcky (například piktogramy jako alternativní komunikaci). Vytvářet na základě společných závěrů individuální plán dítěte s postižením, který vyhoví vzdělávacím potřebám dítěte, fyzickým, psychickým možnostem i sociální situaci.

Přistupovat citlivě, přiměřeně, vědět, že dítě má jiné osobnostní předpoklady, je v obtížnější situaci, má větší problémy s osamostatňováním, hůře se prosazuje.

12.3 Děti s ADHD s hyperaktivitou nebo hypoaktivitou.

Obecné pokyny pro pedagogy a rodiče:

- Učitel by měl dát spojení na školní psycholožku.
- Dítě by nemělo sedět přímo u okna, aby nebylo vyrušováno vnějšími vlivy. Na stole má mít pouze to s čím bude pracovat.
- Kontakt s učitelem by měl být co nejpřímější.
- Učitel by měl znát způsob, jak dítě uklidnit (změna činnosti, pohlazení...).
- Neokřikovat, neustále nekárat.

- Důležitá je tolerance a naděje, že se dítě zlepší.
- Nevykládat si nekázeň jako naschvál.
- Podchytit jakoukoliv snahu a úspěch – pochválit.
- Přijmout dítě jaké je.
- Dítě potřebuje pohyb.
- Nikdy nepodceňovat, dítě má tendenci ztotožňovat se s tím, za co ho okolí pokládá.

12.4 Děti s vadami řeči, logopedie

Motto: *„To co čím se liší člověk od zvířat, jest rozum a řeč. To prvé má pro vlastní potřebu, to druhé pro bližní, proto má o oboje stejně pečovati, aby měl jak mysl, tak z mysli pocházející hnutí údů, tedy i jazyk co nejvybroušenější.“*

Jan Ámos Komenský, Informatorium školy mateřské

Naše škola úzce spolupracuje s klinickou logopedkou, která cca 4x za rok navštíví naši MŠ, provede depistáž. Na základě vyšetření informujeme rodiče o možnosti zařadit dítě do logopedické péče naší klinické logopedky a následné možnosti procvičování u nás v mateřské škole.

Rodiče samozřejmě si mohou vybrat i jiného logopeda a nosit materiály k procvičování řeči naší logopedické asistentce.

Logopedické asistentky individuálně pracují s dětmi ve třídě, 1x za 14 dní v odpoledních hodinách probíhá individuální logopedie i s rodiči.

Logopedie

Základní jazyková schémata.

Základní slovní zásoba.

Přesná artikulace.

Schopnost komunikovat bez zábran a pohotově.

Všechny tyto schopnosti se zakládají už v předškolním věku. Po sedmém roce zdokonalujeme a doplňujeme stavbu, která je v základních rysech hotova.

„Desatero na cestu“ (podle Dany Kutálkové)

1. Dostatek přiměřených podnětů.
2. Respektování věku dítěte.
3. Respektování dosaženého stupně vývoje řeči.

12.4.1.2 Skupinová práce

Artikulační cvičení, gymnastika mluvidel, rozvoj fonemického sluchu např. zvuky zvířátek doprovázené pohybem, foukání od brčka – bubliny, skvrny, pití z brčka, „pitvoření se“, nácvik písní, básní, jazykolamů, vyvozování hlásek, poznávání znělost x neznělosti.

Dechová a fonační cvičení

Cílem dechových cvičení je prohloubení fyziologicky správného vdechu i výdechu při mluvení.

Dechové cvičení

- a) Základní rozcvičení.
- b) Cvičení bránice.
- c) Cvičení výdechového proudu.
- d) Kapacita dechu.

Gymnastika mluvidel

S dětmi lze cvičit stále po krátkých chvílích a kdekoliv.

Veškeré prohýbání mluvidel, zábavné soutěže:

foukání bublin

foukání do tuše

foukání míčku na cíl

Více popsáno v NP č. 14, 15.

Alternativní a augmentativní komunikace (dále jen AAK)

12.4.1.3 Augmentativní komunikace

Systémy, které podporují již existující komunikační možnosti dětí se spec. vzdělávacími potřebami, zvyšující kvalitu rozumění jejich řeči a usnadňují jim vyjadřování. Hrají důležitou roli v integraci dětí se spec. vzdělávacími potřebami, s komunikačními problémy. (Člověk, který nemluví, ale předpokládáme, že bude mluvit – po určitou dobu jsou použitelné metody alternativní.)

12.4.1.4 Alternativní komunikace

Systémy, které slouží jako náhrada řeči. Hrají důležitou roli při integraci dětí s postižením, které nemohou komunikovat v běžné řeči.

AAK – závisí na intelektu a je jen pro slyšící.

Uživatelé: DMO – člověk trpí dysartií (porucha řeči, malý svalový tonus).
Downův syndrom – opožděný vývoj řeči, je chuť k mluvení.
CNS – porucha – postižení po úrazech, nádorech, laryngotopii,
mozkové příhody.
Vývojová dysfázie – velmi dobrá prognóza nápravy.
Děti s autismem – chybí zde chuť ke komunikaci.
AAK – nebrzdí vývoj řeči.
AAK – systém má za úkol vyrovnat možnost dorozumění stupni porozumění.

Komunikace Bez pomůcek

Komunikace gesty – znak do řeči – mimika, prstová abeceda, Makaton.

Komunikace s pomůckami

Piktogramy, fotografie, předměty.

Technické pomůcky

Jednoduché spínačem s hlasovým výstupem různým ovládním – hlavou kolenem.

počítač – různé ovládním – kamerou pohybem hlavy.

Výroba vlastních pomůcek

13 Závěr

Školní program se snažíme vytvářet tak, aby byl v souladu s RVP, zároveň bylo vytvářeno klidné a lásky plné prostředí pro děti.

Tento dokument je živý a neustále se dotváří, odráží se v něm vzájemná spolupráce s rodiči, odbornými pracovníci, pedagogy, reaguje na měnící se situace v MŠ, vychází z každoročního hodnocení týmu.

Tým tvoří pedagogové, rodiče, externí pracovníci odborných pracovišť.

Tento dokument je přístupný rodičům na webových stránkách školy. Součástí dokumentu jsou přílohy. Přílohy jsou k nahlédnutí v ředitelně MŠ, tím respektujeme a chráníme autorská práva.

**Přejeme všem krásné a veselé prožívání školních roků
v naší mateřské škole.**

Bc. et. Bc. Dana Chroustovská, ředitelka MŠ
a kolektiv.

V Praze 17.7.2023